Serie nouă
Octombrie 2011
10
(CXXIV)
36 pagini
9 lei

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Festivalul Internațional "George Enescu", primul episod

Despărțiri:
Lory Wallfisch
Johnny Răducanu

Festivalul "Dan Spătaru"

Portret componistic Marcel Dragomir

În imagine:
George Enescu

Răsaduri (II)

Liviu DĂNCEANU

Să sistematizezi categoriile de interpreți este o îndrăzneală poate prea mare. Şi totuşi, nu mă pot abține să nu-i împart pe cei ce inter-mediază arta sunetelor în mai multe specii, întâlnite, bineînțeles, până acum (or mai fi şi altele pe care sper să le găsesc de-acum încolo):

1) Interpretul-retor nu execută o lucrare, ci o oficiază. De aceea nu poate fi întrerupt, contrazis şi nici sfătuit. Mimează o solemnitate care este pe cât de glacială, pe atât de statuară. Teatralitatea face parte din recuzita lui normală, iar, la rândul ei, recuzita se supune unei gestualități îndelung studiată.

2) Interpretul-orajos e mai presus de toate năvalnic, uneori chiar incontinent. Gesticulează spasmodic, se înfurie devastator sau, dimpotrivă, cade într-un soi de transă intens melancolică. Cântă torențial, în averse, ca o furtună de vară ce se iscă din senin şi sfârşeşte cu un curcubeu abia întrezărit.

3) Interpretul-livresc face întotdeauna caz de cultura lui, încercând să te aburească prin tot felul de reflecții abisale ce pot, în mintea lui, să complinească sensul artistic. Nu de puține ori experimentează, dar încercările-i sunt la limita indescifrabilului, preponderent obscure ori, în cel mai bun caz, aproximative la nivelul mesajului.

4) Interpretul-intransigent dezvoltă fraze muzicale şi construcții sonore apodictice, indiscutabile, adoptând tonul peremptoriu al maestrului suveran. Nu acceptă dialogul şi nici nu se îndoieşte de infailibilul stilului său interpretativ. Este mereu atotştiutor, vanitos, sigur de sine. Dar şi plin de certitudinea că lectura sa este cea imaginată de compozitor. Derogările de la litera ştimei îi sunt cu totul străine. Spiritul partiturii însă este de multe ori involuntar driblat.

5) Interpretul-tolerant afirmă o retorică de tip colocvial. E deschis către varii paradigme restitutive, vrând să fie de fiecare dată ireproşabil, digerabil, adaptabil. În fond, el evită, prin laxitatea abordărilor sale, orice comunicare autentică, orice conținut explicit. Remarcabilă-i este coreografia, chiar dacă, frecvent, se dovedeşte a fi pur mecanică.

6) Interpretul-pândar urmăreşte să se distreze cu orice preț. Inclusiv cu acela al persiflării chicsurilor oferite, fără voia lor, de colegii de partidă. Pus mereu pe şotii, musteşte de calambururi şi grimase mucalite. Se găseşte din belşug prin Balcani, având pretenția că e furnizor cert de bună-dispoziție ori că răspunde inechivoc pretențiilor publicului larg, recunoscând totodată că nu e perfect, dar că nici cei din „gaşcă” nu sunt mai breji.

7) Interpretul-creator pricepe „din prima” şi posedă constant propuneri pertinente. Nu crede în obstacole ori în dubii insurmontabile. Pragmatismul său e treaz, în timp ce docta lui pregătire teoretică este în adormire (deşteptându-se totuşi în momentele de cumpănă). Se adresează în special elitelor, pentru care reprezintă o adevărată instituție. De interpretările sale beneficiază contemporanii, dar – pentru că prin el muzica sporeşte considerabil – vor profita, neîndoielnic, şi urmaşii.

*

Îmi dau seama, tot mai abitir, că mulți compozitori cu cât sunt mai „evoluați”, cu atât sunt mai „precari”. Pe de o parte, evoluția se manifestă la nivelul tehnologiei componistice care a atins, în unele cazuri, grade de intelectualizare şi formalizare vecine cu sofisticarea „civilizată”, în stare să confere produsului muzical, pe lângă un sporit coeficient de inextricabilitate, fragilitate, dacă nu chiar debilitate. Pe de altă parte, precaritatea survine din atrofierea până la dispariție al acelui orizont interogativ şi reflexiv, capabile să acceseze, în sens substanțial, teme esențiale, cum ar fi, de pildă, destinul, moartea, iubirea, iertarea... Cred că a sosit timpul să ne întrebăm, la rece, ce a câştigat şi ce a pierdut muzica savantă prin recalibrarea facultăților raționale şi dezafectarea disponibilităților emoționale.

DIN SUMAR

Festivalul şi Concursul Internațional “George Enescu”, 2011 (I) 2-17

Adio, Lorry Wallfisch! 18
Punctul pe j...azz 19
Festivalul “Dan Spătaru” 20-23
Trofeul “Aurel Manolache”, 2011 24
Voci de aur la Iaşi 25
Flash intern 28
Mondo pop 29
Portret componistic
Marcel Dragomir 30
O melodie pentru fiecare
“Trebuie să crezi în iubire” 31
“Cabaret Bucureşti” 32
Opera comică pentru copii 32-33
Succes în Italia 34
Sărbătoare românească 34-35
Staruri moldave 35
Stepan Project... remix 36

Simpozionul Internațional de Muzicologie

Veturia DIMOFTACHE

În perioada 8 – 11 septembrie 2011 în Aula Palatului Cantacuzino s-au desfăşurat lucrările Simpozionului Internațional de Muzicologie “George Enescu”. Numărul mare de participanți, peste 50 din 10 țări, calitatea înaltă a comunicărilor științifice, discuțiile şi comentariile pe marginea lor şi nu în ultimul rând organizarea, de excepție - în treacăt fie spus, Mihai Cosma nu este numai profesor şi muzicolog de talent, ci şi un foarte bun manager - mă îndreptățeşte să consider prezentul simpozion un succes, o izbândă. Pentru întâia oară, comunicările științifice ale tuturor participanților au fost deja publicate, în condiții grafice foarte bune la Editura Muzicală, editor prof. dr. Mihai Cosma, iar susținerea acestora era concomitentă cu proiecția lor într-una din limbile engleză, franceză, germană.

După cuvântul de deschidere al domnilor Adrian Iorgulescu (preşedintele U.C.M.R.) şi academician Marius Sala (vicepreşedinte al Academiei Române), lucrările simpozionului s-au desfăşurat pe patru secțiuni: Eseistică/Documentare, Oedip, Interferențe şi Studii aplicate. Discuțiile au fost conduse cu eleganță şi diplomație de Valentina Sandu-Dediu, Anne Petrie (SUA), Corina Kiss (Germania) şi Mihai Cosma.

În seria **Eseuri – Studii** se disting *Hermeneutik der Stylistischen Horizonte der Symphonischen Dichtung Vox Maris* de prof.dr. Ştefan Angi, studiu ce pune în relație poemul *Vox Maris* cu scrierile lui Diderot asupra Marinelor lui Vernet, *Symbolism of Water in the Work of George Enescu* de Olguța Lupu sau *Enescu-Janus Bifrons* de acad. Cornel Țăranu, o retrospectivă a creației enesciene prin mitul zeității italice Janus. În aceiaşi ordine se încadrează studiile foarte interesante, documentate şi originale pe tema *Oedip*, autori: Grigore Constantinesu, Despina Petecel, Mihai Cosma, Irina Boga, Roxana Susanu, Petruța Măniuț,

O mențiune aparte revine lui Martin Kowalewski (Germania) cu o disertație asupra perspectivei spațiului în muzică, în care cunoscutele teorii ale lui Spengler sau Lucian Blaga privind “sentimentul spațiului”, nu se regăsesc. Martin Kowelewski extinde concepția lui Husserl privind “materia prima und secunda” asupra *Octetului* de George Enescu pe care-l consideră cel mai potrivit pentru demonstrațiile sale asupra modelului său spațial pe care îl configurează având ca punct principal de sprijin fluctuația monodie – eterofonie.

Opera lui George Enescu în întregul ei, stil, limbaj, tehnică de compoziție, interpretare constituie tema comunicărilor susținute de Nicolae Brânduş, Andrei Tănăsescu, Antigona Rădulescu, Vincent Rastädter (Germania), Constanța Cristescu ş.a. O mențiune specială revine lui Pavel Puşcaş pentru studiul său excelent privind “sintaxele de scriitură” din muzica lui George Enescu.

Comunicările prezentate de Viorel Cosma, Lavinia Tomulescu, Adalbert Grote (Germania), Alexandru Bădulescu, Sanda Hârlav-Maistorovici sunt contribuții la biografia marelui artist. Tot în seria **Documentare** se înscriu următoarele lucrări: George Enescu compozitor şi interpret în S.U.A. de Anne Petrie (S.U.A.), prezența sa în arhivele C.N.S.A.S. de Raluca Voicu-Arnăuțoiu, în presa din țară, de Vasile Vasile şi în presa din străinătate de Florinela Popa şi Camelia-Anca Sârbu. Nicolae Gheorghiță a prezentat, în noi veşminte, *Imnul Jubiliar* de George Enescu, compus cu ocazia sărbătoririi a 40 de ani de domnie a Regelui Carol I al României, piesă necântată vreme de peste 100 de ani. Şerban Lupu (SUA), distins violinist, pedagog şi entuziast mesager al muzicii enesciene a prezentat partituri – manuscrise inedite - de George Enescu aflate la Muzeul Național din Bucureşti, pe care le-a editat şi înregistrat pe CD.

Corneliu Dan Georgescu (Germania), oaspete de seamă al festivalurilor “George Enescu”, în studiul său asupra operei enesciene, lansează trei idei axiale: 1) este Enescu alături de Strawinski şi Bartok unul din cei mai importanți compozitori, respectiv inovatori, ai secolului XX? 2) realizează Enescu o sinteză a muzicii germane şi franceze cu folclorul românesc? 3) prin opera sa este Enescu ctitor al şcolii moderne de compoziție? Corneliu Dan Georgescu oferă o alternativă răspunsurilor deja date acestor întrebări. De asemenea, păstrând respectul cuvenit, tulbură “mitul Enescu” învăluit, după opinia sa, în prea multe superlative şi ditirambi. Studiul autorului *Motivelor Maramureşene* este o construcție teoretică sobră, elegantă şi frumoasă, dar am alte opinii, alte idei în raport cu opera lui George Enescu, pe care continui să-l consider compozitorul mileniului trei. Opera sa, o enigmă, un mister ce nu se risipeşte (vezi *Cvintetul în la minor op 29*) aşteaptă înțelegerea ascultătorilor şi chiar a specialiştilor. Maestrul Pascal Bentoiu nota, citez din memorie: am petrecut mult timp, peste patru decenii, împreună cu partiturile lui George Enescu, “este o foarte mare muzică”, vă spun eu şi viitorul îmi va da dreptate”.

Aşa cum spuneam prezentul simpozion a fost un succes ce se înscrie în seria evenimentelor culturale care dau dimensiunea plurivalenței celui de-al 20-lea Festival Internațional “George Enescu”, Bucureşti 2011.

La Sala Palatului, evenimente de la o zi la alta

După protocolarele parade inaugurale de adresări în care instituțiile organizatoare, coproducătoare şi sprijinitoare au adresat publicului, interesat să afle, în Conferința de presă, starea de mulțumire că Festivalul internațional „George Enescu" există, ne-am simțit la rându-ne bucuroşi că introducerile au ajuns, în destul de îndelungul şir al cuvintelor spuse, din care al lipsit prezența „patronajului", la momentul inaugural propriu-zis: MUZICA! (cum bine rostise Andrei Pleşu replica lui Caragiale din finalul **Scrisorii pierdute**). Ne întâlneam pentru prima oară, în seria „Mari orchestre ale lumii" cu RESIDENTIE ORKEST/Filarmonica din Haga, venită la Bucureşti pentru a împlini momentul festiv al gongului inaugural sub aura unor capodopere simfonice ale secolului XX. I-au întâmpinat melomanii aliniați într-o Sală Mare a Palatului completă şi receptivă, dornică să-şi salute oaspeții cu aplauze, de câte ori ansamblul orchestral le oferea ocazia prin pauzele intervenite în succesiunea mişcărilor muzicii, aşa cum erau decise de autorii simfoniilor. Pare paradoxal, dar manifestarea entuziasmului, cu atâta sârguință, nu produce cuvenita stare de confort interpretativ nici orchestrei, nici dirijorului. Christian Badea, şi el prima oară prezent pe podium pentru a deschide suita zilelor festivaliene, a făcut dovada unui calm care, în mare măsură i-a permis să asigure "priza" cu orchestra invitată. Mai greu asamblați pe tărâmul bunelor intenții, în **Simfonia întâi op. 13, în Mi b Major** supranumită şi „Eroica enesciană", artiştii oaspeți s-au cantonat la liziera orizontului unei capodopere emblematice pentru Festival şi muzica românească, ezitând să se angajeze într-o versiune modelatoare. Le-am recunoscut însă însuşirile care îi includeau în seria proiectată de organizatori, prin modul în care au traversat, cu dovada unei apreciabile experiențe repertoriale, narațiunea impresionantă a **Simfoniei a X-a op.13, în mi minor** de Şostakovici. Sonoritate, frază, expresie, dramatism, iată meritele muzicienilor împliniți sub gestul inspirat al „internaționalului" Cristian Badea. Prima zi a avut, deci, şi „semne bune".

Christian Badea

Publicul care a revenit la concertul susținut de Christian Badea cu Filarmonica din Haga răspundea astfel unui interes deja manifestat cu o seară înainte. Acum, RESIDENTIE ORKEST propunea, drept muzică românească, o primă audiție mondială semnată Dan Dediu. Poemul **Atlantis** se încadrează în maniera de gândire a apreciatului compozitor, pentru care „muzica-idee" porneşte de la un simbol inspirator, dezvoltat în alcătuiri pluriexpresie sonoră, de o diversitate ce nu părăseşte unitatea întregului de-a lungul evoluției dramaturgiei. Interesant este şi faptul că, spre deosebire de simfonia enesciană, aici muzicienii ansamblului s-au arătat mai apropiați de conceptul discursului orchestral al lucrării, deşi lectura, în vederea execuției, era poate şi mai recent. **Simfonia Fantastica** de Berlioz a finalizat programul de turneu al Filarmonicii din Haga, într-o cooperare convingătoare cu dirijorul Christian Badea, mai mult ritmică şi dinamică, decât pasional romantică (mai ales mişcările ultime), iar Dan Grigore a deschis eşalonul solisticii Festivalului cu **Concertul** de Grieg, într-o atitudine echilibrată, proprie maturității sale artistice. Regretăm că promisiunile organizatorilor, privitor la sonoritatea Sălii Mari a Palatului, nu au fost onorate, măcar în ce priveşte evitarea unui număr destul de mare de accidente ale sistemului electronic de amplificare, scutindu-se astfel de microfonii, pocnituri şi alte efecte nedorite, ce vor rămâne probabil şi în amintirea oaspeților olandezi.

Grigore CONSTANTINESCU

Reîntâlnire cu Genadi Rojdestvenski

Grigore Constantinescu

După cinci decenii, prezența lui Genadi Rojdestvenski ca dirijor în Festival este impresionantă. La vârsta patriarhală, artistul este plin de energie, cu o atenție şi concentrație maximă, fidel drumului său în muzică. L-am revăzut în timp dar, ca reper, programarea **Simfoniei întâi** de Enescu, cu Orchestra simfonică din Moscova, fusese în 1961 un mare model de versiune interpretativă. Acum, cu Orchestra Filarmonicii bucureştene, revenea tot cu o capodoperă enesciană, **poemul vocal-simfonic „Vox Maris”**, parcă amintindu-ne că prima audiție fusese ascultată de artistul rus tot în 1961, dirijată de Iosif Conta. Ce impresie am avut? Stăruie ambianța misterioasă descinzând parcă din finalul lui **Oedipe,** avertizând că ce avea să se întâmple aparține deciziilor destinului. Întreaga desfăşurare, din care face parte şi vocea romantică a tenorului Marius Vlad Budoiu, dar şi sunetul de sirene al glasurilor corului Filarmonicii, aparține tradiției stilului sonor şi ideatic al lui George Enescu. Vârstnicul Rojdestvenski, cumulând toate amintirile despre compozitorul român omagiat în Festival, a lăsat poemul să se desfăşoare fără teamă față de agresiunea naturii, a învolburării apelor. De aici o pace atotdominantă conferea poemului dimensiunea poetică, estompând tragicul, aşa cum poate, o simțea şi autorul acestei muzici niciodată ascultate de el. Nimic concret, nimic narativ, ci o pondere a sugestiilor unei atmosfere ce vine şi se pierde în neant. Putem considera că dirijorul ne oferă în această interpretare un model ? Desigur!

O mare parte a programului Filarmonicii aparține lui Serghei Prokofiev, în limitele reperelor existențiale – **Concertul nr. 1 pentru pian**, un debut al compozitorului şi **Oratoriul Ivan cel Groaznic**, operă creatoare postumă, „aranjată” de Alexandr Stasevici (prima audiție 1961). Pentru momentul solistic, pianista Victoria Postnikova, însoțitoare de o viață a dirijorului, a demonstrat capacitatea de rezonare emoțională ce caracterizează cuplul, construind secvențe succesive cu climate expresive contrastante, evitând agresivitatea juvenilă a tânărului compozitor şi preferând clasicitatea demersului concertant. În întregul său, o mostră de artă pianistică a şcolii interpretative ruse. A urmat impunătoarea evocare a lui Ivan cel Groaznic, creator al poliției politice ca armă a statului, ecou al peliculei cineastului Einsenstein cu comentariile muzicale ale marelui compozitor. Scenariul, cu recitator, solişti, cor academic, cor de copii şi orchestră mare a avut drept regizor al spectacolului pe Rojdesvenski, interpret ca declamație al personajului titular. Derularea momentelor alcătuitoare poate fi spectaculoasă, succesiunea, în schimb dramaturgia era lipsită de tensiunea unei arhitectonici eroice unitare. Probabil că, comparativ cu cantata **Alexandr Nevski,** aici a lipsit concluzia de finalizare definitivă a autorului sau, pe de altă parte, definitivarea versiunii prin suficiente repetiții. Oricum, Rojdestvenschi a solicitat plenar Filarmonica „George Enescu”, ansamblurile corale pregătite de Iosif Ion Prnner şi Voicu Popescu (Corul de copii al Radiodifuziunii). Trecerea prin Festival a marelui maestru rus, astfel personalizată, se va ține minte.

The Mariinsky Theatre Symphony Orchestra, titlu anglofon adoptat pentru publicitate şi impresari, reprezintă o certă victorie a Gloriei Teatrului „Kirov” din Lenindgrad, devenit la rându-i Sankt Petersburg. Ceea ce se cuprinde în această succintă succesiune de denumiri răspunde însă unei istorii de mare valoare artistică pe care dirijorul şi directorul actual al teatrului o mențiune la cea mai mare altitudine. Cu această faimă a susținut concertele de la Sala Mare a Palatului, realizând un program care, conform declarației sale, fusese gândit după condițiile şi sonoritatea spațiului respectiv. Aşa este, dacă gândim că orchestra a vrut o dimensiune şi amplitudine sonoră impresionantă, corespunzătoare cu proiectul lui Valeri Gherghiev, cu mesajul muzicii şi aşteptările spectatorilor. Pe linia repertoriului ales se coordonează creații de referință ale compozitorilor dintre cele două secole de afirmare a şcolii componistice, fie Musorgski – Tablouri dintr-o expoziție, fie Sckriabin - Prometheus op. 60. Li se adaugă marele repertoriu romantic prin poemul O viață de erou de Richard Strauss, două pagini wagneriene – Preludiu la actul trei din Lohengrin (în supriment) şi Tannhauser. Un moment de seamă a fost reprezentat de abordarea Simfoniei nr. 2 de George Enescu, cu o atitudine ce dezvăluie pătrunderea complexului filosofic, stilistic şi estetic ce caracterizează această impresionantă creație, pusă în maximă valoare de către Gherghiev şi orchestra sa. În detaliu se pot face numeroase considerații, pornind de la soliştii de orchestră – alămuri, suflători de lemn, coarde, pianistul din lucrarea lui Skriabin – care se unesc firesc, fără efort, cu ansamblul şi ajungând la actul de voință interpretativă al dirijorului. Dacă seria „Mari orchestre ale lumii” îşi justifică prin asemenea orchestre definirea categorială, ansamblul simfonic de la Mariinski teatr îşi justifică într-un totul primatul de vedetă.

Valeri Gherghiev

Barenboim – Mozart, Liszt, Bruckner

Grigore CONSTANTINESCU

Daniel Barenboim a fost primit ca oaspete de seamă al Festivalului, sărbătorit prin decernarea titlului academic de *Doctor Honoris Causa* al Universităţii Naţionale de Muzică, invitat la o conferită de presă cu melomanii şi presa şi, mai ales, aplaudat frenetic după fiecare concert susţinut la Sala Mere a Palatului. Solemnitatea tuturor momentelor evocate oglindeşte faima acestui artist al lumii, capabil a uni, istoric şi social, idealurile artei cu cele ale umanităţii. Impresia dominantă a celor două programe susţinute împreună cu *Staatskapelle Berlin* este cea a unei unităţi de personalizare între dirijor şi orchestră, pe orizontul unei monumentalităţi sonore elevate, capabile a susţine discursul componistic cu sobrietate, profunzime şi măiestrie. Modelul maeştrilor care l-au îndrumat în formarea sa pe şeful de orchestră Barenboim, fie Igor Markevitch sau, mai apoi, Sergiu Celibidache, stăruie, credem, în atitudinea sa consecventă faţă de opera muzicală. Proiectul prezenţei la Festival a înfăţişat ascultătorilor ideea dialogului cu eternitatea mozartiană şi faldurile sonore inspirate ale romantismului. Altfel spus, pianistul de legendă Daniel Barenboim a gândit referirile la „soarele Vienei” luminând o simfonie bruckneriană de amploare olimpiană şi o stare de ascensiune mistică ivită în măreţia pasională listiană, inspirată de „Divina Comedie”. Cele două concerte pentru pian şi orchestră de Mozart se aliniază firesc pe şirul capodoperelor de gen interpretate în epocă de compozitor. Acum, fie **Concertul nr. 24 în Do minor**, fie **Concertul nr. 22 în Mi bemol major**, dau măsura modelului urmat de Daniel Barenboim de-a lungul carierei sale solistice, pe drumul unei nobile simplităţi expresive ce stăpâneşte în mod egal relaţia cu partenerul, dirijând orchestra, şi claviatura. O linişte de trăire interioară, ce lasă libertatea simţirii să ni se adreseze spiritual şi poetic, devine opţiunea artistului capabil a stăpâni sunetul, timpul, spiritul şi stilul. Cele două creaţii devenite reper, ne-au condus la **Simfonia a 7-a în Mi major** de Anton Bruckner şi **Simfonia Dante** de Franz Liszt. Descoperim o anume strategie a dirijorului în aceste opţiuni, dat fiind ideea că în **Simfonia a 7-a** Bruckner aduce un omagiu emoţionant memoriei maestrului venerat, Richard Wagner, sublima muzică din **Adagio** fiind o pagină unică în componistica sa; de asemenea, Franz Liszt, admirator, sfătuitor şi prieten al lui Wagner, îi dedică **Simfonia „Dante”**, regăsind în tumultul stărilor abisale ale *Infernului*, căutările fără răspunsuri din *Purgatoriu* şi trăirile iluzorii ale *Magnificatului* (intonat de vocile feminine ale corurilor Filarmonicii şi Radioului) vocaţia de erou a marelui artist. Triada Mozart-Liszt-Bruckner cu dominanta wagneriană se poate înţelege în variantele interpretative ale muzicii ascultate, emoţionalul şi liricul apărând clădite pe principii de antantă sonoră ce sugerează arcadele unei catedrale. Publicul urmărea mersul muzicii astfel, succesul şi ovaţiile marcând o reacţie categorial deosebită faţă de concertele anterioare. Între Orchestra de la *Mariinski teatr* din Sankt Petresburg, ascultată anterior, şi *Statskapelle din Berlin* suntem în situaţia de a simţi asemenea deosebiri, fără a formula diferenţieri valorice în calitatea performerilor. Mai degrabă este vorba de atitudine, temperament şi stare, ceea ce încarcă evenimentul audiţiei cu învăţăminte pe care numai un asemenea ciclu festivalier de mare rezonanţă ni-l poate oferi.

O promisiune – Vasili Petrenko

Grigore CONSTANTINESCU

Pentru începutul întâlnirii publicului cu *Royal Liverpool Philharmonic Orchestra,* o nouă formaţie ce se alinia în Festival seriei „Mari orchestre ale lumii", ni se recomanda cunoaşterea muzicienilor şi dirijorului Vasili Petrenko prin interpretarea unui opus enescian, **Suita nr. 2 în Do major op. 20.** Dacă rămâneam la această primă impresie, probabil că nu erau de spus prea multe. Suita enesciană a fost prezentată pe bazele unor soluţii propuse de dirijor. Poate fără o informare prealabilă, încă de la prima mişcare problematica tempourilor, clarităţii frazării şi planurilor de sonoritate păreau a fi dincolo de prealabile audiţii ale operei respective. Factura neoclasică a tins spre rostiri romantizante, iar desene polifonice stufoase greu de urmărit, partitura rămânând la limita interesului parcurgerii lipsite de convingere. Continuarea programului s-a menţinut la această stare ambientală şi în **Concertul pentru vioară şi orchestră** de Walton, cu abordări traseiste în acompaniamentul orchestral şi dialogul cu solistul. Celebritatea ce o însoţeşte pe japoneza Midori aparţine acţiunilor sale legate de lume, muzică, pace şi mesaje. Sunetul viorii sale, exersat în zona audibilă, părea totuşi dominat de servituţile componisticii, o îmbinare a efortului şi aşteptării culminaţiilor. Poate, suplimentul cu **Fuga** de Bach a consolidat prestigiul lui Midori, care şi-a primit cu mulţumire aplauzele, odată datoria împlinită. Contrastul evident al primei seri susţinute de filarmoniştii englezi vine însă de la împlinirea operei cu interpretarea în audiţia **Simfoniei nr.7** de Prokofiev, demonstraţie de capacitate dirijorală a tânărului artist în relaţionarea receptivă cu orchestra. Simţim că sonoritatea nu este total slujită de sala de concert, sunetele alămurilor sau diferenţele dinamice fiind prea contrastante, insistându-se asupra forţei sau, de asemenea, căderilor rapide de nuanţă. Oricum, schimbarea a fost eficientă, interpretul rus atrăgându-i pe drumul propriilor convingeri pe muzicienii englezi. Continuarea impresiilor, în cea de a doua seară, susţine prin rezultate calitative, orientările expresive ale lui Vasili Petrenko. Eficienţa gestualităţii, susţinerea prin frazări ample, căutarea unor efecte caracteristice fiecărui compozitor a permis să se contureze treptele ascensiunii spre succes, într-o succesiune componistică dinaintea celei de a doua jumătăţi a secolului XX – **Simfonia în trei mişcări** de Stravinski, marcantă prin metrică, **Concertul nr. 3 pentru pian** de Prokofiev, intensificat melodic şi strălucitor virtuozistic, **Simfonia a treia** de Rachmaninov, patetic lirică. Vasili Petrenko a reuşit să pledeze pentru cei trei compozitori ruşi, conducând orchestra cu o bună ştiinţă a spectaculozităţii simfonice. În dialogul cu pianistul Alexei Volodin a ales posibilitatea comuniunii cu claviatura, surprinzător de apropiată de stilul prokofievian (idee contrazisă de modul în care Volodin a abordat muzica oferită publicului în suplimentul cu muzică de Chopin). Poate că seria orchestrelor lumii se conturează ca un neobişnuit, dar captivant, concurs de ansambluri şi dirijori. Pentru cei care au urmărit-o în întregime, Vasilii Petrenko este, mai mult decât Filarmonica din Liverpool, o promisiune importantă pentru viitorul anilor maturităţii sale artistice.

Evenimentul Festivalului

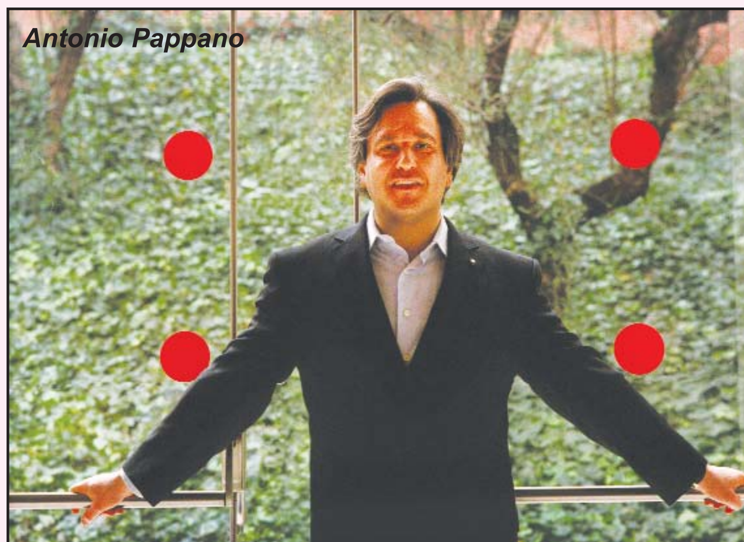
Fără cronologii, fireşte, vom păstra în memoria noastră prezenţa dirijorului Zubin Mehta pe podiumul Sălii Mari a Palatului, împreună cu *Israel Philharmonic Orchestra*, al cărui dirijor şi director este, pentru întotdeauna ("...aceasta este vârsta pe care o dorim maestrului !"), ideea decurgând din decizia ansamblului, de a-l numi director pe viaţă din 1983. „În ciuda faptului că se află în culmea carierei dirijorale de aproape o jumătate de secol – comentează revista *Opera Magazine* – carismatic, cald, şi emanând o aură benefică, Zubin Mehta a obişnuit publicul cu performanţele sale desfăşurate sub semnul aparent al uşurinţei şi firescului.„ Printre numeroase saluturi omagiale, de-a lungul timpului, cariera incandescentă a marelui artist a fost distinsă, în 2006, la Veneţia, cu acordarea premiului simbolic ***Una vita per arte – Arthur Rubinstein.*** Muzicienii din ţara noastră păstrează în agenda lor sentimentală numeroasele concerte şi imaginile legate de Zubin Mehta, de-a lungul trecerii anilor şi acumulării vârstei impunătoare de patriarh, din ultimele cinci decenii în care, în aceeaşi sală, a deschis „Marea poată a Kievului" împreună cu *Filarmonica din Los Angeles*.. Acum, la noi, s-a adăugat omagiul conferirii titlului academic de *Doctor Honoris Causa* al Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti despre care ilustrul artist declara, într-un interviu radiofonic, că i-a fost acordat de publicul român. Dar ne aducem aminte, în 1964, şi de *Adagietto* din **Simfonia a 5-a** de Mahler, meditaţie dedicată plecării în nefiinţă, în pragul celei de a treia ediţii a Festivalului, a maestrului George Georgescu (1964), capodoperă ce s-a reluat acum, alături de **Uvertura enesciană pe teme populare româneşti** şi **Simfonia a 4-a** de Ceaikovski. Adăugăm desigur şi pagini concertante cu solişti prestigioşi, precum violonistul Vadim Repin şi, mai ales, pianistul Yefim Bronfman. Neîncăpătoare în cele două seri dominate de Zubin Mehta, Sala Mare a Palatului a strălucit prin luminile alămurilor, dulceaţa sonorităţii coardelor, culorile multiple ale suflătorilor de lemn şi forţa percuţioniştilor. Orchestra Filarmonică din Israel ne apare ca un model de dăruire şi perfecţiune în interpretarea muzicii cu mesaj emoţional. Ascultând seara Ceaikovski, ascensiune valorică ce ne-a condus spre cea dintâi dintre marile simfonii ceaikovskiene, am primit ideea de clasicitate a romantismului rus în interpretare, drept o caracteristică a stilului adoptat de Yubin Mehta. În triada programului din concertul următor, marele dirijor a indicat clar modul în care adoptă o atitudine diferită faţă de fiecare lucrare. Pentru Enescu simţim respectul cu care „citeşte" partitura cu specific naţional, savant alcătuită armonic, polifonic şi orchestral. În relaţia cu solistul, cu deplinul acord al lui Yefim Bronfman, abila expresie impregnată claviaturii de interpret dezvăluia convingerea trăirii brahmsiene intens lirice în nuanţele minime sau creşterile pline de avânt. Cea de a treia treaptă a acestei ascensiuni devine incandescentă prin pasionalitatea mahleriană, cu trăiri asumate de interpret şi construite împreună cu întregul ansamblu. Înainte şi după superbul *Adagietto,* dramaturgia a alternat tragismul funebru şi salturile energetice, pe de o parte, cu drumul spre iluminarea finală. Trăirea în fapt a gestului dirijoral demonstrează că este imposibil de lăsat rostirea la voia întâmplătorului. Zubin Mehta urcă spre înălţime cu siguranţa eroului, astfel cucerind clipa vitală ce nu poate fi uitată.

Cu Simfonia de cameră, între “Patetica” şi ”Şeherazada”

Grigore CONSTANTINESCU

În amplasamentul programelor Festivalului există, fapt firesc pentru asamblarea manifestărilor, succesiuni ce pot fi apreciate valoric în avantajul sau dezavantajul prezentării formaţiilor simfonice pe un podium cu microfoane şi amplificare. Melomanii pot astfel compara diferenţiat nivelul ansamblurilor, prestaţia şefului de orchestră şi performanţele solistice. Cuplajul programelor susţinute de către *Orchestra dell'Accademia Naţionale di Santa Cecilia*, sub conducerea lui Antonio Pappano, a îndreptat interesul repertorial majoritar spre muzica romantică rusă – Ceaikovski, Rimski Korsakov, Rachmaninov, la care s-au adăugat două semnături componistice aparţinând lui Brahms şi George Enescu. În privinţa problemelor interpretative, considerăm că lucrările selecţionare vizau atingerea unui mod de realizare capabil a atrage, asemenea unui magnet, interesul melomanilor şi succesul scontat. Fireşte, pentru rezultatul dorit se adaugă însă observarea calităţii realizărilor şi, implicit, factorul comparativ. Privitor la muzicienii italieni, cei care i-a precedat, ruşii de la Orchestra Teatrului Mariinski, germanii de la Kapela de Stat din Berlin şi cei de provenienţe diferite de la Filarmonica din Izrael, au reprezentat evidente deosebiri concurenţiale în seria „Mari orchestre ale lumii” oferită de organizatorii Festivalului, pentru concertele de la Sala Mare a Palatului. Ce criterii ar fi de supus discuţiilor „pro şi contra”? Primordială apare la *Orchestra Santa Cecilia* calitatea sunetului, unde remarcăm compartimente mai mult sau mai puţin omogene, însuşiri medii ale coardelor, inegale la suflătorii de lemn şi, uneori, chiar modeste, virtuozităţi şi accidente la alămuri. Se adaugă desigur preocuparea şefului de orchestră – Antonio Papanno este de şase ani directorul ansamblului – pentru a obţine, în paralel cu momentul, prestaţia interpretativă, cât mai aproape de aşteptările unor iubitori ai muzicii lui Brahms sau, mai cu seamă, Ceakovski. Ştim că Antonio Pappano este solicitat de marile studiouri pentru înregistrări discografice, simfonice şi de operă, fapt care s-a observat în suplimentele menite a cuceri publicul (**Manon Lescaut** de Puccini, Intermezzo, **Puterea destinului** de Verdi, Uvertura etc), în comparaţie cu partiturile din program. Dacă pentru **Concertul nr. 1** de Brahms, vâltoarea sonoră şi ritmică (în special *Finalul*) s-a asociat comportamentului virtuoz demonstrat de ostentaţia pianistei franceze Héléne Grimaud, a **Şasea simfonie** ceaikovskiană a situat în opoziţie patetismul zgomotos (*Allegro molto vivace*) cu discursul fără consistenţă al tragicului (*Adagio lamentuoso*), Pappano fiind lipsit de sprijinul orchestrei în construcţia calitativ dramaturgică a efuziunilor sale temperamentale. Concordanţe există, de la pianist la dirijor, pentru **Concertul nr. 2** de Rachmaninov, în care atitudinea lui Denis Matsuev pleda pentru un expresionism „forţos” cu un sunet ce îşi afla corespondenţe în indicaţiile lui Papano, chiar dacă uneori replicile era concurenţiale din cauza abuzutilor de sonoritate orchestrală. **Concertul** acceptă astfel de provocări, latura sportivă a pianisticii atrăgându-şi simpatia ascultătorilor (partea a treia, *Allegro scherzando*), finalmente amuzaţi deplin de improvizaţia din cel de al treilea bis, unde pianul devenise victima interpretului în execuţia sonoră ce antrena cu voioşie braţele şi picioarelelui Matsuev.

Să observăm că studiul şi apropierea de semnificaţiile partiturii au fost în favoarea abordării dificilei **Simfonii de cameră**, opusul ultim al lui George Enescu, opţiune riscantă în contextul programului. Interpreţii – dirijorul şi cei 12 solişti - i-au găsit

Antonio Pappano

o variantă melodică meridională lirică, bazată pe metrica ordonatoare, ceea ce nu trădează, până la o limită, solicitările compozitorului.

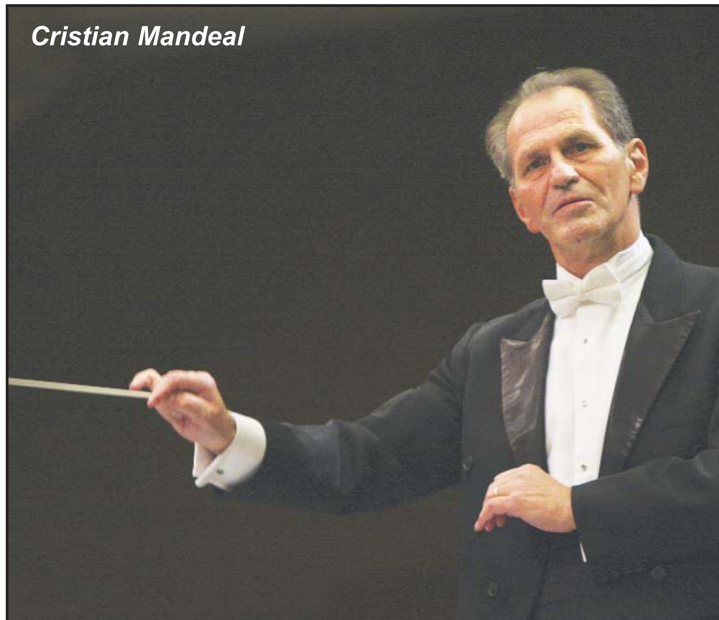
Cortina temperamental orientală a programului italian, cu **Şeherazada** de Rimski Korsakov, prin culoare, variaţie a alurii tempourilor, momente solistice şi de pitoresc, a mai estompat parcă asprimea agresivă a sunetului orchestrei, convingându-ne că există şi reuşite de spectacol ale dirijorului, într-o muzică în care preferă să fie mai aproape de imaginea unui film sau spectacol coregrafic decât de meditaţia filozofică.

Semnalul tinereții muzicale

Grigore CONSTANTINESCU

Panoramând seria „Mari orchestre ale lumii", ne putem îngădui o paranteză, comentând concertul dirijat de Cristian Mandeal. Este vorba de programul *Orchestrei române de tineret,* care şi-a aflat locul în penultimele seri de Festival. Spre deosebire de toate observațiile anterioare, ni se oferă acum un alt punct de orizont, din perspectivă temporală şi interpretativă, deoarece nimic nu se aseamănă cu condițiile de realizare constatate în celelalte manifestări simfonice. Orchestra aceasta este realizarea unei idei ce a găsit ecou pretutindeni, în zonele muzicale preocupate de viitorul vieții muzicale. Ca şi alte ansambluri de tineri din Europa sau cele două Americi, acum preocuparea inițiatorilor se identifică, după propriile declarații, cu „spiritul enescian şi tradiția europeană", cunoscând deja o *scurtă istorie* între 2009-2011, cu principalele locații de afirmare la Sinaia, Buşteni, Braşov şi Bucureşti. Inițiativa lui Marin Cazacu, susținută de *Fundația Serafim Antropov,* şi-a găsit ecoul în personalitatea dirijorului Cristian Mandeal, prin acceptarea responsabilității selecției talentelor tinere, asumându-şi studiul specific definirii unei orchestre profesioniste. De aici decurg calitățile şi performanțele ansamblului. Ascultăm programe ce rezultă din studiu, nu doar repetiții de stagiune, sunetul este o preocupare specială, ca şi acuratețea intonațională, supravegherea ritmică, frazarea şi expresia. De la ansambluri cu o mai îndelungă istorie (*Satatskapelle Berlin* sau *Orchestra di Santa Cecilia,* mai recent *Orchestra simfonică a Filarmonicii din Liverpool* sau cea a *Teatrului Mariinski*), până la formații de secol XX, caracteristicile depind de activitatea anuală, de experiența instrumentiştilor, de conducerea dirijorală, pe niveluri ce presupun permanența. *Orchestra română de tineret* de-abia îşi deschide aripile, prospectând întreaga suită de acumulări ce va putea asigura viitorul ideii prin comportament şi asiduitate, acceptarea manifestării în rigorile unui „batalion" supus conducătorului ca îndeplinire a tuturor indicațiilor, de la disciplină la trăire. Tinerețea le aparține, talentul de asemenea. Reuşita revine însă inițiatorului, care asigură şi viabilitatea formației, pe de o parte, dar şi Maestrului, care determină ascensiunea afirmării prin continuitatea succesului datorat muncii, studiului şi încrederii în forțele de care dispune ansamblul. Iată deci şi justificarea organizatorilor de a înscrie, la modul simbolic, pe aceşti tineri muzicieni în seria „Mari orchestre ale lumii".

Programul ales omagia personalitatea enesciană prin audierea unuia dintre succesele sale dintâi, **Rapsodia I în La major, op. 11.** Un discurs pulsatoriu ca tempo, culoare şi amploare sonoră a atras de la început publicul, oarecum necunoscător, deci puțin încrezător, al performanțelor acestor tineri. Zona clasică, o „carte de vizită" recomandabilă în Festival, prin **Concertul pentru vioară şi orchestră în Re major** de Beethoven, creator aproape absent în această ediție (cu excepția primului **Concert de pian**), l-a avut ca invitat pe americanul David Garrett, un tânăr confruntat cu succesul datorită atitudinii temperamentale, talentului şi amplasării sociale în dialog cu ideea de spectacol. Rezonând cu cei ce îl acompaniau, a găsit soluții de anvergură virtuoză dar şi momente de lirism preromantic convingător în partea mediană a lucrării beethoveniene. Totodată, liber de conveniențe, s-a jucat cu publicul propunând suplimente cu variațiuni pe **La Follia** de Corelli, acrobații tehnice demonstrative în *spicatto*, trăiri sentimentale aparținând lui Fritz Kreisler şi glume pe **Carnavalul venețian** de Paganini, toate în compania colegilor români din orchestră. Melomanii acceptă cu plăcere asemenea ambianțe, reținându-l pe podium prin aplauze pe frumosul *cowboy,* cu al său *one show man* violonistic.

Cristian Mandeal

Cristian Mandeal s-a oprit pentru studiu de sonoritate, reactivitate şi demonstrații de grup sau solistice, la un repertoriu dificil, pentru finalul programului de Festival. Atât suita din **Pasărea de foc** de Stravinski, cât şi *La Valse* de Ravel, pun probleme complexe execuției, indicațiile dirijorului fiind prețioase în timpul de pregătire, ce este urmat de concertul propriu-zis. Mulțumirea ascultătorului a fost evidentă, dar împărtăşită şi cu Maestrul şi tinerii săi muzicieni. Un lanț de bisuri, de la **Valsul trist** de Sibelius, cu o abordare sensibil nuanțată, la două entuziaste refrene aparținând lui Johann Strauss şi Grigoraş Dinicu. O seară de zâmbet, cu speranța că ideea ființării *Orchestrei române de tineret* poate însemna mai mult decât o etapă în cultura noastră națională, a recompensat fără tăgadă efortul Maestrului Cristian Mandeal de a ne dărui Frumosul şi Binele prin muzica dedicată viitorului.

Un final fericit

Grigore CONSTANTINESCU

Drept principiu de construcție al programelor, este justificată dorința organizatorilor de a încheia ediția Festivalului printr-un eveniment major. Alegerea ansamblului *Orchestre National de France* şi a dirijorului Daniele Gatti ne promitea această posibilitate, fără ca să reprezinte o certitudine înainte de a-şi susține concertele. Insă, „în direct” ne-am confruntat cu excepția. Un ansamblu de remarcabilă calitate, datorită muzicienilor de elită şi modului de abordate, sensibil şi receptiv la conducerea unui şef de orchestră care îşi aliniază numele, după aceste audiții, pe linia primelor personalități dirijorale ale ediției jubiliare. Informația, audiția pe disc pot oferi parțial această imagine care devine superbă în urmărirea concretă a evoluției interpretative. În condițiile acusticii Sălii mari a palatului, la care s-a adaptat surprinzător *Orchestre National de France*, putem vorbi de o impresie memorabilă. Daniele Gatti domină, struneşte ansamblul şi publicul, determină ascensiunea spre orizontul ideal al operei, aşa cum ne-a demonstrat-o în **Simfonia a IX-a** de Mahler. Poate este greu de ales ordinea stărilor de ascultător, fie că vorbim de muzica în sine, fie că descriem *soundul* subtil, particularitățile solistice ale fiecărui compartiment, unificarea pulsului general sau expresia creată sub gestul dirijorului. Cela patru acte ale acestei drame simfonice, s-au derulat într-o particularitate a comunicării îngăduind trecerea de la moment la celălalt, de la funebru la energetic-parodic, conflictual, pentru a ajunge spre lumina *Câmpiilor elizee* ce pare a deschide intrările Graalului. Ultimele secvențe, într-o sonoritate aeriană, în *pianissimele* coardelor, nu se pot nara, aşa cum nimeni nu lasă observației alternativa rugăciunii, cu o imagine sonoră de subtilă măiestrie de linişte concentrată rostind gândul.

Daniele Gatti

Reîntâlnirea, în cel de al doilea program al muzicienilor francezi, avea direcții diferite, pornind de la scherzoul celebru al **Ucenicului vrăjitor** de Paul Dukas pentru a ajunge la paşii spre împlinire componistică a lui Enescu, la Paris, cu **Simfonia concertantă pentru violoncel şi orchestră**, cântată prima oară acum peste un secol de către Orchestra Colonne sub conducerea lui Gabriel Pierné, solist Joseph Salmon, căruia i-a fost dedicată partitura. Venind pe această filieră, muzica ne-a fost oferită cu o atitudine de relaționare franco-română, specifică mediului în care a fost compusă şi cântată. Chiar dacă solista solicitată, Han-Na-Chang, aparține prin proveniență (Coreea de Sud) şi educație (*Julliard School*) unor alte emisfere, oferta sa interpretativă nu a contrazis opera enesciană, ceea ce înseamnă deja mai mult decât o simplă apreciere.

Cronologic, cele două capodopere „spaniole” semnate de Debussy şi Ravel, au întregit panorama timpului francez în care a fost creată **Simfonia concertantă**, oferind imaginea diversității stilistice din primul sfert de secol XX parizian. **Iberia** – culoare descriptivă în aliaje şi ritmuri rafinate - îi propune lui Ravel modelul muzicii cu decor inspirator spaniol, cucerindu-şi astfel succesul. Printr-o surprinzătoare idee a lui Daniele Gatti, orchestra a cântat fără întrerupere **Iberia** şi **Boleroul** – progresie timbrală şi de sonoritate prin acumulări - continuând ecoul aceluiaşi peisaj, trăit cu maximă originalitate pasională, în „paşi de dans”. Iată demonstrația uimitor-provocatoare a lui Daniele Gatti împreună cu *Orchestre National de France,* răspunzând deplin dorinței tuturor de a încheia Festivalul cu un final fericit.

Han Na Chang

Un „Oneghin” de stagiune

Anca FLOREA

Spectacolele cu **Evgheni Oneghin** de Ceaikovski programate în cadrul Festivalului „George Enescu”, la Opera Naţională Bucureşti, au atras un public numeros şi pentru că montarea realizată de Ion Caramitru este reuşită şi place melomanilor, dar şi pentru că în rolurile de prim plan au apărut invitaţi pe care mulţi au dorit să-i (re)vadă, mai ales că tenorul Marius Brenciu revenea, după ani, pe scena debutului său, abordând un rol reprezentativ în agenda sa internaţională, iar baritonul Levente Molnar, deşi născut în România (la Remetea – jud. Harghita, nicidecum la Satu Mare, aşa cum s-a scris, având 28 de ani, nu… 34 cum am citit în „Jurnalul de festival”), era necunoscut la noi, în timp ce despre soprana Iveri Tamar se ştia că are o carieră importantă.

Am avut prilejul să-l ascult pe Molnar la München, unde am remarcat glasul frumos, bine condus, aşa încât mă aşteptam să realizeze personajul Oneghin la cote performante; i-am apreciat din nou generozitatea vocală, eleganţa frazei, accentele expresive şi prezenţa scenică impunătoare, dar sincer speram mai mult, „ceva” din anvergura unui solist aplaudat la München sau la Covent Garden, deci care să se detaşeze pregnant în raport cu partenerii de scenă. Şi pe Brenciu îl văzusem, pe aceeaşi vestită scenă germană, chiar în Lenski, pe care la ONB l-a creat cu aceeaşi siguranţă, etalându-şi glasul cald, poate uşor forţat de această dată (probabil pentru că aici i s-a reproşat întotdeauna vocea mică şi lipsa acutelor, deci a dorit să ne convingă de contrariu…), construind şi acum, cu inteligenţă, un personaj mai temperamental şi mai incisiv, departe de imaginea tânărului lipsit de personalitate cu care ne-am obişnuit în majoritatea variantelor interpretative. Iar soprana georgiană a parcurs dificilul rol cu acurateţe, cu un material vocal demn de remarcat şi o tehnică pe măsură, fără a înţelege însă că Tatiana este o tânără retrasă, introvertită, poate timidă, astfel încât agitaţia sa scenică, gesturile uşor melodramatice erau total străine eroinei gândite de Puşkin şi Ceaikovski, iar transformarea din copila sfioasă de la ţară în doamna cu atitudine princiară din final a fost practic inexistentă. (Trebuie să recunosc faptul că mi-am amintit de Tina Munteanu, infinit superioară în acest rol).

Întreaga distribuţie a fost însă echilibrată, pentru că Maria Jinga a conturat o sprinţară Olga, iar Pompei Hărăşteanu un credibil prinţ Gremin, Ana-Maria Comşa din nou Larina şi Florin Diaconescu – Triquet, departe de structura rolului Filipievna fiind însă Sorana Negrea, care nu are nici vocea, nici interpretarea, nici apariţia adecvată personajului (în care Ecaterina Ţuţu realizează o adevărată creaţie - de ce nu a fost solicitată oare?…); Dan Indricău a rezolvat bine episodicele intervenţii în Căpitan şi Zareţki, iar Anastasia Jinga a fost şi în acea seară cuceritoare în Tatiana-copil.

La pupitru, Iurie Florea a reuşit să coordoneze întreg ansamblul, orchestra sunând destul de expresiv, iar corul – ca de obicei excelent pregătit de Stelian Olariu –, soliştii oaspeţi integrându-se fără probleme în concepţia regizorală a spectacolului, chiar dacă în ultimul tablou, Molnar şi Iveri au imaginat o viziune proprie a relaţiei pătimaşe dintre Tatiana şi Oneghin, mult subliniată prin gesturi de o tandreţe ce iese cumva din „tiparele” consacrate – dar… poate fi o variantă…

Marius Brenciu

Privită în ansamblu, producţia se păstrează atractivă, fluentă, dar decorurile au început să „scârţâie” (la propriu), mişcarea lor în timp ce „curge” muzica devenind astfel neplăcută. Au fost seri în care s-a cântat bine, cu glasuri de calitate, totul s-a vădit pus la punct, dar… nu am perceput „evenimentul” aşteptat în festival, nici strălucirea unor artişti de marcă, rămânând doar un spectacol reuşit, ca de stagiune.

Revelaţie

Doina MOGA

Am avut şansa, ca în cadrul Festivalului Internaţional „George Enescu” din acest an, să fiu invitată la sala Mihail Jora a Societăţii Române de Radiodifuziune, spre a audia o orchestră pe care nu am mai ascultat-o şi un violoncelist pe care nu l-am mai auzit până acum în România. Era 2 septembrie, ziua mea de naştere şi am descoperit astfel că mi s-a întâmplat a primi cel mai frumos cadou, prin interpretarea neprăfuită, originală şi fermecătoare pe care englezul Colin Carr a dat-o *Concertului nr. 1 în Do Major* de J. Haydn. Surprinsă, emoţionată şi fascinată, l-am ascultat, uitând aproape să respir. Tehnica perfectă, trăirea emoţională nepatetică, dar răscolitoare şi sunetul aproape ireal: cald, rotund, vibrant dar şi linear, adânc, puternic ca o furtună, sau mângâietor ca o şoaptă, au fuzionat atât de fericit, încât chiar această foarte cunoscută partitură des cântată în concerte, mi s-a părut o premieră. Abordarea cu totul diferită de ceea ce ştiam a dezvăluit pe lângă un talent de excepţie şi o înţelegere în adânca profunzime a compozitorului şi a locului său în istorie, la graniţa dintre clasicism (Haydn fiind ultimul clasic) şi romantism (prefigurându-l în anumite pasaje). Iar bis-ul, o arie de J .S. Bach, a fost ca atingerea unei pene de înger pe suflet. Magnific!

Sala de concerte s-a umplut de aplauze ca şi cum ar fi fost plină. De unde concluzia, că geniul muzical nu are nevoie de mulţime. Orchestra de cameră „Philarmonia” a Centrului Naţional de Artă „Tinerimea Română”, condusă de maestrul Nicolae Iliescu a dovedit în acest tandem, sensibile calităţi interpretative, subliniind, accentuând sau dublând când şi cât a trebuit evoluţia solistului. Ca şi în prima parte, la concertul pentru orchestră de coarde de Nino Rotta (care a compus coloana sonoră a multor filme), ca şi în partea a doua la Şostakovici, Orchestra „Philarmonia” a slujit cu pricepere, dăruire şi bucurie compozitorii, onorând astfel cum se cuvine partitura, şi implicit evenimentul. De altfel, meritele i se cuvin dirijorului Nicolae Iliescu, totodată fondatorul acestei orchestre. Închei prin a spune că mare, foarte mare, imensă pierdere a fost pentru toţi cei ce nu au fost la acest concert.

Gigi Căciuleanu, Bach şi Baletul Naţional Chilian

Doina MOGA

„Abia aştept să îl vedem şi aplaudăm în septembrie''. Aşa încheiam precedentul articol despre Gigi Căciuleanu şi a sa NOCHE BACH. Ei bine, a venit, l-am văzut, m-a fermecat, m-a cutremurat, m-a încântat, şi m-a impresionat profund. Iar ropotele de aplauze încă se mai aud şi acum. Rămânând fidel unei spuse de-a lui, conform căreia, nimic nu e vechi sub soare, Gigi Căciuleanu a dezvăluit în baletele prezentate, noul din conceptul său deja novator, ce l-a făcut celebru, noul din abordarea muzicii, neconformistă, neînchistată dar extrem de curată şi noul dintr-o fuziune a artelor atât de dragi lui: literatura, în special poezia, muzica şi evident dansul. La spectacolul de la Teatrul Naţional din 4 septembrie am asistat la o capodoperă, ce mi-a înlesnit întâlnirea cu omul Bach din centrul geniului Bach. Gigi Căciuleanu l-a scos din contextul bisericii, dar nu şi al credinţei, l-a scos din sala de concert şi l-a arătat lumii întregi – elită sau nu – în toată splendoarea, nuditatea şi unicitatea lui, cu sensibilitatea, romantismul, bucuria, exuberanţa, lumina, gingăşia, iubirea şi generozitatea sa. L-am văzut pe Bach cu codurile-i dezlegate, cu rigoarea matematică, dar şi cu infinita libertate a zburdălniciei sufletului său. Am văzut soarele din Bach, senzualitatea şi eleganţa lui. Am mai remarcat un lucru extrem de rar, chiar şi *pentru* muzicieni (din păcate) . Anume acela de a trata şi respecta *pauza*, ca parte componentă a muzicii, pentru că ea chiar e muzică, dacă îi ştii durata şi proporţia. Ori în baletele lui Gigi Căciuleanu am văzut pauza cu toată fineţea şi forţa ei extraordinară. Spectacolul NOCHE BACH cu cele două părţi ale sale este inspirat de muzica lui Bach, perceput de coregraf ca o *matematică senzuală* şi „este clădit pe ideea unui angrenaj, în care latura abstractă a mişcărilor se îmbină cu cea concretă a energiei şi emoţiei dansatorilor". Iar corpul fiecărui balerin în parte după cum însuşi Gigi Căciuleanu spune „poate fi considerat ca fiind o orchestră în sine. A coregrafia este ca şi cum s-ar compune muzică slujindu-se de un ansamblu instrumental, format din tot atâtea orhestre pe câţi dansatori sunt". Baletul mi-a plăcut nespus: este rafinat, puternic, fără asperităţi, într-o continuă mişcare logică şi surprinzătoare în acelaşi timp, delicat, religios şi senzual. O nebunie! Membrii companiei au fost pe măsura partiturilor. Ansamblul în care toţi erau solişti, soliştii care apoi deveneau ansamblu, fiecare din cei 21 de balerini au avut rostul şi rolul lor în acest „mecanism de orologiu" distingându-se printr-o armonioasă îmbinare de tehnică perfectă şi înaltă expresivitate. Pas-de-deux-ul din prima parte numită CONCIERTOS tălmăcit de Kana Nakao şi Cezar Sepulveda a fost zguduitor. Este de fapt un duo simbolic, un el şi o ea, ce provin de la antipozi şi care sunt legaţi atât la propriu cât şi la figurat de o funie a renunţării de sine, pentru a trăi, exista şi dansa. Impresionant, impecabil. NOCHE BACH indiscutabil este un balet ce va rămâne in istorie. Este deja legendă ca şi creatorul ei, Gigi Căciuleanu.

Cineva a întrebat de ce se numeşte NOCHE BACH. NOCHE pentru că noaptea chiliană este astfel, are alt cer, alte stele, altă lumină şi alt desen. Bach, pentru că este un soare la fel de fierbinte pe toate cerurile lumii dar care luminează diferit orice fiinţă şi orice loc. NOCHE BACH pentru că nu s-ar fi putut numi altfel. Este intraductibil.

Magifique

Doina MOGA

Urmărind spectacolul coproducţiei franceze din 17 septembrie, de la Naţionalul bucureştean, mă gândeam că poate cel mai potrivit titlu pe care l-aş da unei relatări al lui ar fi *Între râs şi plâns*. Asta neînsemnând că nu a fost apreciat de mare parte din public. Personal, deşi am întrezărit oarecum intenţia autorului de a-şi construi baletul ca pe o biografie dansanta, l-am perceput mai mult ca o joacă. Aceea joacă în care copiii-copii sau chiar copiii-adulţi, transformă cu ajutorul imaginaţiei lor, când absurde, când fantastice, poveşti ce iniţial i-au fermecat, schimbându-le astfel sensul emoţional, şi strâmbându-le pe alocuri simbolurile. Am văzut pe parcursul unor episoade din baletele *Frumoasa din pădurea adormită*, *Lacul lebedelor* şi *Spărgătorul de nuci*, care constituie suitele ceaikovschiene, ironie, nu întotdeauna reuşită, umor, câteodată căzut în derizoriu, mai bine zis un fel de „la mişto" care mi-a dat o stare de inconfort, dar, şi câteva partituri reuşite, şugubeţe, la care am râs cu poftă, cum ar fi *pas de quatre* al lebedelor mici, realizat aici cu mult haz de patru balerini, nu balerine, cum este în originalul lui Marius Petipa. Limbajul coregrafic a fost şi el neconvenţional, un melanj de mers, alergare, poze, dansuri de caracter, neoclasic, modern, străbătut din când în când de clasic, despre care trebuie spus că autorul, coregraful şi în acelaşi timp conducătorul Centrului Coregrafic Naţional din Biaritz – Thierry Maladain îl stăpâneşte perfect. Dar lipsa unei idei, a unui scenariu vizibil, care să conducă spectacolul de la ceva spre undeva, nu a ajutat prea mult, lăsând loc de trenare şi chiar puţină plictiseală, deşi coregrafia în sine, mai bine zis vocabularul ei tehnic, a fost dificil şi interesant. Ceea ce am admirat însă fără rezerve la „Magifique" au fost membrii companiei, balerini cu o excelentă pregătire tehnică, profunzi cunoscători şi stăpânitori ai dansului clasic şi foarte buni tălmăcitori. Motiv pentru care mă bucur că am văzut acest balet, chiar dacă, după cum spuneam la început, a fost *între râs şi plâns*. Şi a mai fost puţin confuz, mai ales pentru cei care necunoscând bine originalele (de balete, e vorba) nu puteau compara şi nici înţelege glumele sau ironiile, fie ele reuşite sau nu.

Noroc cu muzica lui Ceaikovschi care a încântat şi copleşit, ca de obicei, învăluind totul, cel puţin la nivelul auzului, cu Magic şi Magnific, combinaţie de cuvinte ce formează atât de muzical titlul spectacolului *Magifique*.

"Romeo și Julieta" Artă și filozofie

Doina MOGA

Bucureştiul din perioada actualei ediții a Festivalului Internațional "George Enescu" , a oferit iubitorilor genului, încă odată, un moment de grație. S-a întâmplat în seara zilei de 20 septembrie, la Teatrul Național, cu spectacolul redutabilului coregraf francez Thierry Maladain, care din povestea ultra cunoscută a celor doi tineri din Verona, a ivit în versiunea sa scenică, nu atât un alter ego al dramei, cât o multiplicare a acesteea în spațiul infinit. O creație este o creație, simplist exprimat. Aici însă, este vorba de magnitudinea ei, de cuprinderea sensurilor şi amplificarea lor, la multe dintre experiențele de dragoste terestre, pentru că, nu-i aşa, toți am fost cândva, într-un moment sau altul, Romeo şi Julieta, chiar dacă n-am sfârşit tragic ca ei. Thierry Malandain, prin limbajul său dansant atât de particular şi într-un decor simplu – el însuşi purtător de înțelesuri şi dezvoltări emoționale – a figurat ansamblul coregrafic într-o structură caleidoscopică în care fiecare pereche dintre cele nouă, era Romeo şi Julieta, iar părintele Lorenzo, avea carura destinului însuşi. Interesant şi inspirat mi s-au părut, alegerea momentelor centrale ale dramei, considerând probabil povestea schakesperiană cu toate componentele ei, arhicunoscute, momente în care a concentrat întreaga tensiune printr-o tehnică a variației, de o prospețime şi forță emoțională, remarcabile, cum ar fi: *scena balconului* – o fascinantă temă cu variațiuni; cea a balconului – în care însăşi costumele erau utilizate pentru formarea atmosferei şi moartea, prezentată de coregrafi în acea puritate din care plecăm nuzi, doar cu noi înşine şi nimic altceva, oricât am lăsa în urmă. Excepțional, atât ca partitură coregrafică, cât şi ca tălmăcire mi s-a părut Destinul, necruțător, dar trist, superior şi melancolic în acelaşi timp. Acest balet „Romeo şi Julieta" a reuşit să atingă şi să răscolească în sufletul meu (şi a multor altora, după reacția publicului), starea romantică, lirică şi pură a eternei iubiri. Iar acea cuprindere esențială a ei, m-a trimis cu gândul la un citat din Blaise Pascal, care spune că "omul este o trestie gânditoare şi că o picătura de apă îl poate ucide. Dar dacă întreg universul s-ar năpusti să-l distrugă, el este spiritul superior şi are conştiința că ştie că moare". Frumos spectacol, deopotrivă artă şi filozofie. Cât despre muzică, ce să mai zic... o minune: *Romeo şi Julieta* a lui Hector Berlioz. Şi ca întotdeauna, mă simt aproape predestinată, dacă întâmplarea, prin toate hățişurile vieții, mă aduce în fața unor asemenea splendori. De aceea, ca de fiecare dată, mulțumesc realizatorilor şi interpreților, chiar dacă ei, nu vor citi niciodată aceste rânduri.

Nocturne de Chopin cu Yundi la Ateneul Român

Grigore CONSTANTINESCU

Interesul publicului pentru recitalul susținut la Ateneul Român de Li Yundi aparține faimei pianistului care, cu un deceniu în urmă, a fost cel mai tânăr laureat al Concursului Chopin din anul 2000. Pentru noi, faptul că, la ediția inaugurală din 1958, laureatul concursului de pian fusese Li Min Cean, trezeşte anumite rememorări nu lipsite de nostalgie. L-am descoperit acum pe Yundi, locuitor al Honkongului, dar participant la viața concertistică internațională, deja cu o carieră demnă de marile nume ale generației sale, prezentând în recital titluri chopiniene care figurează deja în discografia sa la EMI CLASICS, ce tinde să împlinească proiectul integralei operei pianistice a marelui romantic polonez.

Asemenea unui magnet, artistul a atras iubitorii acestei muzici, dornici de a-şi reconfirma informațiile privitoare la talentul şi personalitatea oaspetelui, uneori urmărit şi în transmisii de pe postul de televiziune Mezzo. Interesant modul în care susține desfăşurarea programului fără a se lăsa întrerupt de aplauzele publicului, doritor a obține astfel spiritul de continuitate al derulării piesele incluse în recital. De altfel, o atitudine extrem de sobră lasă impresia să trecerea sa prin sala de concert este un act de voință din care lipseşte orgoliul ovațiilor. Convingătoarea parcurgere a celor cinci Nocturne aparține unor elemente de estetică expresivă ce-i caracterizează pianistica. Ne gândim astfel la modul în care adoptă atitudinea comunicării, în ceea ce priveşte pasul legat al succesiunii sunetelor, cultivarea melosului spre vocalitate şi atenția acordată polifoniilor motivice sau delicatețea pedalizată a pasajelor ornamentale. O ambianță poetică credibilă şi lipsită de ostentație în manieră, a oferit ascultătorului ideea de performanță interpretativă la care ne aşteptam, în cele cunoscute anterior despre Yundi. În progresie, **Andante spianato şi Marea poloneză** au oferit perspectiva sperată a abordărilor stilistice romantice de care poate fi capabil artistul. Pornind de la aceste interpretări, era de aşteptat, pentru cele patru Mazurci, cultivarea un rafinament specific al miniaturilor selectate de el, pe care însă muzicianul le-a parcurs cu o anume placiditate sau indiferență în mânuirea claviaturii. Era de fapt un moment ce speram că va fi compensat cu cea de a doua Sonată de Chopin. Aici, pianistica ar trebui desigur să-l stimuleze în construcția dramaturgică a capodoperei dar, pentru ascultător, cred că există versiuni mai realizate ale acestei muzici. Prima mişcare a fost supusă mai ales vitezei ce estompa tematica, Scherzoul s-a sprijinit doar pe lirismul secțiunii mediane, Marşul funebru, de asemenea, nu a impresionat decât intonațional în melosul cantabil al mijlocului de mişcare iar Prestoul final a şters în mare grabă toate întâmplările anterioare ale muzicii. **Eroică op. 53,** din finalul recitalului, ne-a îndemnat să regretăm poetica Nocturnelor, iar bisurile, oarecum facile prin penaqtatoia lor cu arpegii cristaline, preluate din repertoriul național al interpretului, au lăsat cortina peste muzica lui Chopin. Oare Yundi este întotdeauna inegal, ca în acest recital ? Răspunsul nu îl cunoaştem, iar confirmările discografice, din care unele titluri reluate la Bucureşti, au menirea de a-i justifica faima, acum umbrită de îndepărtate amintire a compatriotului său, Li Min Cean.

Li Yundi

Sonorități corale în festival

Georgiana MIRICĂ

Aşa cum deja ne-a obişnuit, festivalul *George Enescu* – aflat în acest an la ediție aniversară – reuneşte dirijori şi orchestre renumite, solişti prestigioşi, precum şi ansambluri corale de mare valoare artistică. Concentrându-ne asupra evenimentelor eminamente vocale, seria ansamblurilor muzicale oferite de cea de-a XX-a ediție de festival a fost inițiată de prezența corului *Madrigal*, în seara de joi, 8 septembrie, la Sala „Mihail Jora" a Societății Române de Radiofuziune.

Timp de două ore, artiştii coralei, dirijorul Voicu Popescu şi publicul numeros, au avut ocazia să omagieze memoria maestrului Marin Constantin cu ajutorul video proiectoarelor – unde au fost prezentate diferite momente ale activității acestuia de-a lungul anilor: filmări la mânăstiri din Moldova – Voroneț şi Sucevița, alături de soprana Angela Gheorghiu şi baritonul Nicolae Herlea, sau secvențe inedite ale unor concerte susținute în țară şi străinătate.

Recitarea unor poezii pline de încărcătură emoțională de către actorii Rodica Mandache şi Ion Caramitru au fost primite de public cu multă căldură, balerinii Monica Petrică şi Răzvan Mazilu dedicând întregului ansamblu un interesant „Joc coregrafic".

Lucrările interpretate de corul *Madrigal* în formația sa actuală, în aceeaşi manieră elegantă cu care şi-au obținut consacrarea, au indus publicului o atmosferă angelică, de visare. Acuratețea sunetelor, precizia gesturilor dirijorale şi îmbinarea măiestrită a muzicii cu dansul şi poezia au contribuit la realizarea unui spectacol reuşit şi inedit, având în vedere mobilul coral al evenimentului.

Tot sub semnul muzicii pentru ansambluri vocale se înscrie şi manifestarea din 10 septembrie, recital cameral ce a adus pe scena Palatului Patriarhiei corul *Ion Vidu* din Lugoj. Sub bagheta dirijorului Remus Taşcău au fost interpretate lucrări religioase atât semnate de compozitori români (Valentin Timaru, Gheorghe Cucu, Ion Vidu, Gheorghe Firca, Sigismund Toduță, Paul Constantinescu), precum şi aparținând repertoriului universal: Alessandro Scarlatti, Wolfgang Amadeus Mozart sau Giovanni Pierluigi da Palestrina.

Armoniile complexe, echilibrul vocal şi muzicalitatea deosebită dovedesc calitățile de excepție ale acestui ansamblu, înălțând arta sunetelor pe cel mai înalt piedestal.

Sub acelaşi principiu, al valorificării atuurilor repertoriului coral, am asistat cu plăcere la concertele ansamblului coral *Preludiu*, condus de dirijorul Voicu Enăchescu, precum şi al coralei camerale mixte *I. C. Danielescu,* îndrumată de precizia baghetei maestrului Valentin Gruescu.

Prima parte a repertoriului fiecărui cor a cuprins lucrări religioase ale compozitorilor Sabin Drăgoi, Gheorghe Cucu, Paul Constantinescu sau Gavriil Musicescu, secțiunea mediană fiind compusă din piese ale compozitorilor contemporani Irina Odăgescu, Dan Dediu, Dan Buciu, Mihai Măniceanu, Valentin Gruescu şi Felicia Donceanu.

Pasiune, dăruire, omogenitate. Cele trei cuvinte caracterizează corala *I. C. Danielescu,* înființată acum aproape 40 de ani. Demonstrația muzicală a serii de la Sala Mihail Jora a Radiodifuziunii Române este rezultanta studiului intens al ansamblului şi a bunei conlucrări cu dirijorul Valentin Gruescu. Dinamizarea deosebită oferită de *I. C. Danielescu* se continuă cu precizia coriştilor ansamblului *Preludiu.* Aceştia conving încă o dată prin expresivitate, calitate sonoră şi timbruri mature, plăcute auzului muzical.

Înființat în anul 1972 de Voicu Enăchescu, corul este cunoscut în străinătate şi în țară pentru numeroase concerte de un înalt profesionalism. În această seară, preferința ansamblului pentru lucrările lente conferă unitaritate şi o deosebită cantabilitate pieselor interpretate.

În încheierea concertului, publicul a putut urmări piese dinamice precum: *Sării Mândra* de Sabin Păutza, *Flăcăruia* de Radu Paladi, sau *Brâul amestecat* de Pretorian Vlaiculescu.

Seria concertelor corale susținute în cadrul festivalului George Enescu a încântat publicul meloman prin interpretarea deosebită a programelor alese, convingându-ne o dată în plus de farmecul caleidoscopic al unei palete multiple de evenimente concentrate sub semnul festivalesc.

Turangalîla

Cleopatra DAVID

Şi iată că minunea a avut loc! În momentul în care îmi puneam întrebarea dacă *Turangalîla* va mai fi vreodată cântată la Bucureşti, Festivalul Enescu mi-a făcut bucuria de a aduce simfonia lui Olivier Messiaen pe scena Sălii Palatului. Concertul a avut loc în seara zilei de 15 septembrie, iar dificila sarcină de a pune în scenă această lucrare i-a revenit Orchestrei Naționale Radio sub conducerea tânărului James Gaffigan, având invitați pe Peter Donohoe la pian şi pe Cynthia Millar la unde Martenot. Din program a mai făcut parte *La cathédrale engloutie* de Claude Debussy orchestrată de Nikos Cristodoulou.

Compusă între 1946 şi 1949, *Turangalîla* este considerată cea mai valoroasă lucrare pentru orchestră după *Sacre du printemps* a lui Stravinsky (afirmația îi aparține lui Serge Koussevitsky, cel care a comandat piesa pentru Orchestra Simfonică din Boston). Scrisă în 10 părți şi folosind în mare parte structuri tradiționale, simfonia aduce inovații în domeniul scriiturii muzicale, proprii limbajului muzical al lui Messiaen, aşa cum sunt folosirea ritmurilor palindromice (nonretrogradabile), recurgerea la celule ritmice provenind din muzica indiană antică (preluate din *Encyclopédie de la musique et dictionnaire* a lui Lavignac, care la rândul ei cita câteva pagini din cel mai important tratat indian din secolul al XIII-lea, *Sangitaratnakara* al lui Sarangadeva) sau scriitura pianistică în stil *oiseaux* – care nu este altceva decât transpunerea pe note a semnalelor (cântecelor) diferitelor păsări. Nici în domeniul sonorităților *Turangalîla* nu este lipsită de surprize. În afara compartimentului amplificat de percuție, Messiaen introduce cu rol quasi-solistic undele Martenot, un instrument electronic inventat în 1928 de Maurice Martenot, capabil să creeze efecte foarte interesante, ce dau impresia de imponderabilitate, de transcendere în alte lumi. Lucrarea a avut premiera în decembrie 1949 sub bagheta lui Leonard Bernstein, cu Yvonne Loriod la pian şi Ginette Martenot la unde Martenot, iar prima audiția în Franța a avut loc la festivalul Aix-en-Provence pe 25 iulie 1950, cu Roger Désormière la pupitrul orchestrei naționale.

Turangalîla nu este interesantă numai sub aspect muzical ci şi ca simbolistică, făcând parte din trilogia dedicată de Messiaen mitului *Tristan şi Isolda* (alături de

O ocazie rară....

Diana NUȚEANU

Aşa este de obicei orice apariție pe afiş a lucrării lui Olivier Messiaen - *Turangalila*. Din cauza dificultății, dar şi a dimensiunilor sale, nu este lesne de abordat nici de orchestre cotate la cel mai înalt nivel.

La noi în țară, cu excepția Orchestrei Filarmonicii din Bucureşti care a avut o reprezentație în urma cu câtiva ani, nu-mi amintesc să se fi cântat, poate, de decenii.

Am mers la concertul Orchestrei Naționale Radio din 15 septembrie cu mari emoții... aveam mari îndoieli că voi asista la o interpretare decentă, spun aceasta pentru că, de obicei, instrumentiştii noştri, nu toți, dar o majoritate notabilă, manifestă o mare reticență față de muzică sec. XX.

Publicul a fost destul de eterogen: unii credeau că urmăresc un concert de pian, aşa că au aplaudat conştiincios după partea a III-a, alții au sperat ca este o simfonie „normala'', astfel că după partea a V-a n-au mai înțeles nimic şi au plecat... dar cei mai mulți au rămas să se bucure de o seară peste orice aşteptări, în care marile vedete au fost alămurile, strălucitoare şi impecabile.

Sub bagheta foarte tânărului dirijor James Gaffigan, toți membrii orchestrei trăiau la unison lirismul sau explozia incisivă a muzicii lui Messiaen, împreună cu pianistul solist Peter Donohoe şi interpreta Cynthia Millar-ondes Martenot.

Trebuie menționat faptul că acest concert a început cu „Catedrala scufundata'' a lui C. Debussy, dar, cel puțin pentru mine, această seară a fost a *Turangalilei*, ea a fost miza, ea mi-a schimbat radical părerea despre „suflătorii'' orchestrelor bucureştene (ca şi Lohengrin-ul susținut de Opera Națională în aceasta ediție a festivalului Enescu) şi ne-a revelat o Orchestra Națională Radio de anvergura internațională.

Sunt convinsă ca aportul dirijorului la acest succes a fost unul decisiv, dar a avut în fața un „material bun'', receptiv la indicațiile de ordin tehnic şi conceptual-interpretativ.

În calitate de cadru didactic al Universității Naționale de Muzică din Bucureşti, îmi place să cred că o mică parte din progresul evident al orchestrelor simfonice bucureştene se datorează şcolii muzicale româneşti, universitare, prin tinerii membrii ai acestora, absolvenți ai instituției noastre. Mă bucur să declar că, la toate concertele la care am asistat am văzut numai „orchestre mari ale lumii''. Fie vorbim despre o ediție foarte inspirată a Festivalului, fie am lipsit, intuitiv sau din lipsă de timp, de la concerte care să-mi contrazică entuziasmul.

ciclul de cântece *Harawi* pentru soprană şi pian şi de *Cinq rechants* pentru cor a *cappella*). Titlul lucrării provine din limba sanscrită, însemnând „cântec de dragoste, imn al bucuriei, timp, mişcare, ritm, viață şi moarte". De asemenea, *Turangalîla* este unul din *talas*-urile (ritmurile indiene) citate de Lavignac în Enciclopedia sa, ritm folosit de compozitor în lucrare într-o formă modificată.

Revenind la spectacolul din 15 septembrie, pot spune că, privind din punctul de vedere al unui concert de muzică contemporană, a fost un succes, bucurându-se de mult mai mult public decât orice altă manifestare de acest gen. Totuşi, concertul nu a fost programat în seria celor dedicate muzicii secolului XX/ XXI, ci în ciclul „Mari orchestre" şi era firesc ca o lucrare atât de importantă să primească o asemenea atenție. Interpretarea a fost o performanță pentru Orchestra Națională Radio, care nu mai departe de stagiunea trecută, a avut câteva concerte remarcabile. Îmi amintesc cu plăcere de operele în concert de Ravel dirijate de Julien Salemkour (asistentul lui Daniel Barenboim) a căror protagonistă a fost mezzosoprana Ruxandra Donose, sau de concertul dirijat de Cristian Mandeal, care l-a avut ca solist pe Nikolai Demidenko în Concertul Nr. 2 pentru pian de Rahmaninov.

Turangalîla este însă de o dificultate extremă, având pagini de virtuozitate la toate partidele. Dirijorul are o sarcină grea în încercarea de a descurca ițele ritmice şi armonice ale simfoniei, de multe ori în tempo-uri foarte rapide. James Gaffigan – dirijorul Orchestrei Simfonice di Lucerna şi dirijor invitat la Orchestrei Radiodifuziunii Olandeze – a avut curajul ca la numai cei 32 de ani ai săi să pună în scenă această lucrare.

Se poate afirma că la Sala Palatului *Turangalîla* a fost executată corect. Pasajele rapide, însă, în special în părțile a V-a şi a X-a, au fost nesigure, cu atacuri multiple şi cu viteze diferite între partide. Incompleta asimilare a lucrării a făcut imposibilă realizarea unei construcții legate, aşa că nu am reuşit să determin viziunea dirijorului cu toate că gestul său era întotdeauna precis şi sugestiv.

Trebuie adresate felicitări compartimentelor de suflători, ale căror numeroase şi complicate momente solistice au fost executate fără nici un rateu.

Remarcabilă a fost prestația pianistului Peter Donohoe, iar timbrul ireal al undelor Martenot manevrate de Cynthia Millar a planat deasupra sonorității generale.

Deschiderea concertului din 15 septembrie cu *La cathédrale engloutie* nu mi s-a părut foarte fericită, deşi Debussy a reprezentat una din sursele majore de inspirație a muzicii cui Messiaen. Intenția de a pune o lucrare mai accesibilă şi mai scurtă pe post de „aperitiv", aşa cum afirma dirijorul în interviul publicat în revista festivalului, a fost bună, însă disproporția între cele două lucrări a fost mult prea mare. Părea că pauza concertului a fost mai lungă decât piesa.

Nu voi insista asupra veşnicului refren al sonorității nefericite a Sălii Palatului, unde un scârțâit de scaun se poate auzi, dar un *pianissimo* la orchestră nu. Un alt aspect a fost însă mai supărător: atitudinea unei părți a publicului. Pe toată durata festivalului, concertele de la Sala Palatului au fost asaltate de amatorii de cultură cu brand. *Turangalîla* a avut neşansa de a fi interpretată de o orchestră bucureşteană sub conducerea unui dirijor care nu a ajuns încă vedetă. În concluzie, publicul din categoria mai sus menționată părăsea sala în timpul concertului, ceea ce nu s-a întâmplat când au fost cântate piese mai puțin accesibile, cum sunt poemul simfonic *Prometeu* de Scriabin sau mare parte a lucrărilor lui Enescu. Probabil nu este cunoscut faptul că *Bolero* de Ravel şi *Carmina Burana* de Orff, care umplu sălile de concert, au fost scrise cu 20, respectiv 10 ani înainte de *Turangalîla*. Este uimitor câte prejudecăți sunt întâlnite chiar şi la muzicieni! În ciuda complexității, încărcătura tensională nu depăşeşte granițele multor lucrări compuse în secolul al XIX-lea, iar atmosfera este una extrem de senzuală. Cu toate acestea, este foarte rar programată în România. Sper că motivul îl reprezintă doar dificultatea de a aduce pentru fiecare reprezentație undele Martenot cu tot cu interpret şi nu panica în fața unei partituri pretențioase.

Muzica românească în Festival

Despina PETECEL-THEODORU

Reîntâlnirea, după decenii, cu ansamblul „Musica Nova”, devenit *emblematic* în promovarea creațiilor timpului nostru, începând din 1965, când a luat ființă din inițiativa pianistei şi compozitoarei Hilda Jerea – a însemnat, nu doar un prilej de a participa la un concert de elevată performanță artistică, ci şi o emoționantă întoarcere în timp. Prestigiul de care se bucura, în țară şi peste hotare se datora, în primul rând, profesionalismului de autentică valoare al membrilor săi – cu toții, instrumentişti-solişti în Orchestra Filarmonicii „George Enescu”: violoniştii Florin Szigeti şi Constantin Bogdănaş, violistul Vladimir Mendelsohn, violoncelistul Dorel Fodoreanu - azi, membri ai Cvartetului „Athenaeum Enesco” din Paris - şi clarinetistul Florian Popa – colaboratorul lor permanent.

Prezența acestor artişti excepționali în studioul „Mihail Jora” al Radiodifuziunii, în seara zilei de 4 Septembrie, a marcat unul dintre punctele de referință ale manifestărilor camerale programate în cadrul Festivalului Internațional „George Enescu”. Cele 6 lucrări alese au ilustrat perfect diversitatea stilistică şi ineditul limbajelor componistice căutate şi cultivate de „Musica Nova”.

Piesa **For you** (*Pentru voi*), scrisă de Ulpiu Vlad în 2009 special pentru membrii formației a surprins prin noutatea oarecum exotică a expresiei hrănită, nu atât din substanța transcendentă a visului - cu care ne-a obişnuit autorul -, cât din seva ancestrală a folclorului universal. Inflexiunile modale ale violei, însoțite de sunetul în surdină al clarinetului şi de vocea sopranei Maria Angeles Rodriguez rostind – la fel de imperceptibil – vorbe dintr-un text antic de muzică folclorică, în limba bască a anulat hotarele realității spațio-temporale, proiectându-ne în zorii naşterii Universului plămădit din Cuvânt şi Sunet. Traseele timbrale interferează treptat, creând texturi eterofonizate extinse ori individualizându-se prin alternanță, pentru a fi reduse ulterior la tăcere de intervenția impulsivă a pianului. Ocupând toată claviatura, sonoritatea instrumentului - stăpânit cu aplomb şi anvergură de către Roman Vlad – trece de la dezlănțuirea masivă, sentențioasă a acordurilor, la armonii transparente, de un rafinament impresionist. Ideea de *verticalitate* astfel instaurată a creat o primă breşă onirică în structura mozaicată a muzicii, netezind calea de acces, înapoi, spre primordialitate, reprezentată de litania cu iz bizantin a sopranei şi violei, asemenea unei antifonii liturgice. Timbrul violei lui Vladimir Mendelsohn - de o profunzime apropiată de ceea ce ne imaginăm a fi esența originară a sunetului - , ca şi glasul penetrant, frust şi ambitus spectaculos al sopranei au subliniat aura de mister lăsând spiritul să contemple inefabilul muzicii. La pupitrul dirijoral s-a aflat compozitorul.

Încercând să ilustreze sensul unei „reflecții adâncite asupra fenomenului pirateriei, văzut ca unul dintre fundamentele globalizării actuale”, Dan Dediu îşi construieşte **Sextetul pentru clarinet, pian şi cvartet de coarde**, intitulat sugestiv *Essai sur le globe pirate* (*Eseu despre globul pirat)*, sub deviza „distrug, deci exist”! „Pirateriile” acestui compozitor prolific, inventiv, non-conformist sunt întruchipate de teme, motive, ambianțe, concepte, stări de spirit şi provin din opusuri variate ca stil, din epoci diferite, pe care le numeşte cu umor, „nave muzicale” şi pe care le...distruge, „bricolându-le” cu extremă abilitate şi fantezie! Deşi poartă amprenta temperamentului său năvalnic, încifrat în maniera incisivă de a plasa accentele într-o frază, noua partitură (primă audiție) explorează, aş spune, nuanțele lirismului - de la cele exprimate prin vastele urzeli de polifonie eterofonizată, la modulațiile timbrale cu tentă pastorală ale clarinetului şi corzilor, şi la rafinamente coloristice amintind de lirismul Suitei lui Alban Berg. În contrast cu avalanşa ritmurilor eterogene, mordante - desprinse parcă din muzica lui Bartók, „flancând” oazele plutitoare de unison, dar în concordanță cu ele - pianul apare în arpegieri diafane contrapunctând sau contracarând diabolicul carusel ritmic reinstaurat periodic. Pianistul Andrei Vieru a potențat atù-urile interpretative ale ansamblului, dând câştig de cauză eleganței, muzicalității, expresivității conținute în muzica lui Dan Dediu – aici şi în calitatea de dirijor.

Florin Szigeti

Inspirate din volumele de muzică vocală culeasă de Béla Bartók în Bihor, Maramureş, Banat şi alte zone ale țării, **10 cântece româneşti pentru violă, pian, cvartet de coarde şi contrabas** (primă audiție) - parte a unui proiect multicultural de compoziție, lansat de London Schubert Players, în parteneriat cu Anglia, Franța şi România - i-au oferit compozitoarei Ana-Maria Avram posibilitatea de a-şi demonstra dexteritatea în

tratarea *quasi* tradițională a materialului folcloric de la care a pornit. Ansamblului „Musica Nova" i s-a alăturat formația London Schubert Players, fondată de pianista Anda Anastasescu și, de asemenea, violistul Yuri Zhislin în postură de solist. Pasajele doinite alternează cu ritmurile virtuoze de joc popular ale pianului, deținute de către Anda Anastasescu, fiind îmbogățite, pe de o parte, cu efecte de țambal, asemănătoare cu cele din părțile repezi ale *Sonatei a III-a pentru pian și vioară „în caracter popular românesc"* de George Enescu, pe de altă parte, cu cele de veritabil taraf lăutăresc, reflectate de orchestrația ingenioasă a Anei-Maria Avram. La reproducerea lor a contribuit, cu nerv și patos contrabasistul în care l-am

Dorel Fodoreanu

recunoscut pe faimosul Wolfgang Güttler – „Wolfi" - de odinioară, stabilit în Germania din 1975. Dincolo de redarea fidelă a spiritului caracteristic fiecărui ethos în parte, muzica trimte aluziv la desfășurarea lineară, de o puritate edenică a muzicii lui Erik Satie – prin flageoletele viorii prime și arpegierile plutitoare ale pianului -, ca și la sonoritățile supraacute, filigranate, din *Impresiile din copilărie*, de exemplu, ale aceluiași Enescu. Lungimea piesei a fost compensată de dinamismul efervescent al construcției, precum și de interpretarea electrizantă, fără fisură a lucrării.

Septetul pentru soprană, clarinet, pian și cvartet de coarde, „Los sueños" (Visele), pe versuri de Antonio Machado, al compozitorului spaniol Felix Sierra Iturriaga „piratează", la propriu (!), asociindu-le într-o compoziție eclectică, ritmuri de tango, destinate pianului; cantabilitatea de *café-concert* a viorilor; parfumul liedurilor franceze, poate ale unui Gabriel Fauré; influențe ale muzicii lui Gerswin, reminiscențe din ariile operelor pucciniene ori din *Pelléas et Mélisande* de Debussy, în secvențele sopranei - uimitoare în acute și ca mobilitate stilistică; nu în ultimul rând, pecetea spiritului bachian din partitura pianistică restituită cu logică, rigoare, interiorizare, de către Andrei Vieru – recunoscut ca unul dintre remarcabilii interpreți ai operelor pentru pian ale lui Johann Sebastian.

Andante pentru clarinet și cvartet de coarde, al foarte tânărului compozitor american de origine română Tudor Dominik Maican - „un talent foarte rar și neobișnuit", cum îl caracteriza profesoara lui de la Julliard School - e scris cu real talent și simț al construcției echilibrate, în notă post-impresionist-expresionistă. Introspectiv, pigmentat însă cu unele variații de tempo, pentru a sparge monotonia tempo-ului,

Anda Anastasescu

Andantele valorifică totodată structuralismul ritmic și petele de culoare timbrală – tehnici deprinse probabil din studiul cu Karlheinz Stockhausen. Dominic Maican plasează timbrul clarinetului în miezul lucrării, alături de secvențele de unison, ca un punct de reper imuabil.

Ultima creație din programul ansamblului „Musica Nova" s-a datorat compozitorului francez de origine italiană Philippe Hersant - **Im fremden Land** (*Pe pământ străin*), pentru sextet cu clarinet, pian și cvartet de coarde. Cea mai elaborată dintre toate, această piesă a pus în valoare, *con brio*, „caratele de aur" ale clarinetului. În *Berceuse*, sunetul excentric, ascuțit, al instrumentului frisonează unisonul visător al corzilor și armoniile irizate ale pianului, dar și rezonanța de clopote evocând-o pe cea din *Catedrala scufundată* de Debussy... *Dansul macabru* introduce elementul de contrast, de extracție bartókiană. Episodic, dar percutant la început, clarinetul își modifică geometria discursului devenind din colțuros, linear, în cantilene cu patină orientală, de o mare suplețe coloristică. În secțiunea *En souvenir de... Phantäsiestück*, Hersant divizează arhitectura piesei prin opoziția dintre ritmurile repetitive ale violoncelului și melopeea ondulatorie, ca o meditație sonoră a clarinetului - poate după modelul maestrului său, André Jolivet. *Choralul* final debutează într-un iureș ritmic obsesiv, atenuat de acordurile pianului, ce contrastează cu ascensiunile clarinetului în registrul acut. Dialogul înfiripat între cele două instrumente generează un moment de splendidă consonanță – mai bine-zis, definește natura intrinsecă a principiului *coincidentia oppositorum*. Iar unisonul corzilor, venit sau trimițând într-o dimensiune temporală de legendă, întretăiat de țipătul clarinetului și de acordurile greoaie ale pianului pare să simbolizeze efortul memoriei de a păstra nealterată amintirea unor trăiri extatice, ireale.

Pianistul Andrei Vieru a întregit din nou colectivul de elită al formației „Musica Nova", contribuind la perfecțiunea unei seri memorabile.

D'ale Festivalului

Ecaterina STAN

Despre ediţia cu numărul XXI a Festivalului şi Concursului Internaţional George Enescu ştiu doar că îl va avea tot pe Ioan Holender în frunte, ceeace nu-i rău, şi că va veni celebra orchestră Concertgebow din Amsterdam, condusă de Mariss Jansons. Mai ştiu că, de vreme ce avem stadion şi gazon, se pare că până atunci vom avea şi SALA de care avem atâta nevoie. Am fost de faţă, când actualul primar al capitalei, Sorin Oprescu a făcut această promisiune, pe 1 septembrie 2011. De va făptui cineva această mult dorită-necesară sală, nu vom mai auzi ruşinaţi comentariile marilor orchestre, dirijori, solişti despre metehnele Sălii Palatului, ce inutil şi costisitor a tot fost cârpită cu panouri, etc., inutile! Deh, doi ani sunt doi ani, ce-o da Dumnezeu!...mai e şi an electoral până atunci...Oricum cred că nimeni nu concepe că Festivalul nu va mai fi, aşa că sperare în mai bine...diabolicum!...

A trecut doar o săptămână de la finalul Festivalului, lung, dens, uluitor, fascinant, stresant, încântător, frustrant, de neuitat...Avem încă cu toţii impusul de a ieşi din casă pe la ora potrivită spre a ajunge la Ateneu, la Sala Mare a Palatului. Impulsul trece, vine stagiunea, în care fiecare instituţie muzicală se descurcă, conform bugetului, adică nu ne promite, căci nu-şi permite evenimente dintre cele din Festival.

Oare ar fi greu de găsit soluţii pentru a remedia erorile de până acum? De exemplu, se va ţine cont că melomanului îi trebuiesc minimum 30 de minute până ajunge din sala Ateneului până pe scaunul din Sala Palatului? Că cei de pe scena Ateneului nu trebuie puşi în situaţia de a interpreta ultima piesă din program acompaniaţi de zgomotul celor ce încep să migreze către cealaltă sală. Că, de trebuie să alegi aproape mereu între evenimente preprogramate simultan, te simţi ca un fel de Procust, hăcuind muzica de nevoie, nu de voie...Se vor gândi organizatorii să facă Gala concursului festivă, nu festivistă, inutil stufoasă şi irelevantă în mare parte, ca în acest an? Că finele competiţiei nu înlocuiesc Gala! Că concursul trebuie să fie riguros şi conform regulamentului în vigoare...

Oare vor fi programate în Festivalul următor şi creaţia reprezentativă a marilor compozitori români, precum Mihail Jora, Alfred Alessandrescu, Paul Constantinescu, Tudor Ciortea, Zeno Vancea, etc., compozitori dintre care unii au fost giraţi şi premiaţi chiar de George Enescu.

Cât despre comportamentul publicului din sală, nu cred în ruptul capului că se va schimba în bine în doar doi ani! Melomanii de ocazie, snobii, cei care primesc biletele sponsorilor, tot n-o să aibă habar cum trebuie să facă la concert. Şi totuşi, încerc o ...încercare, cu speranţa că rândurile acestea vor fi citite-date mai departe.

Cu siguranţă că nu vreau să necăjesc pe nimeni, ci doresc doar să fiu în slujba celor care vor cu adevărat să înceapă să frecventeze sălile în care se face muzică. Mă adresez aşadar celor care nimeresc rar şi din întâmplare în astfel de locuri, fără să cunoască obiceiurile tradiţionale. Orice are un început şi cu cât sunt mai mulţi cei care ascultă muzică, cu atât e mai bine în general şi cu atât le va fi mai frumoasă viaţa, ce le va fi decojită de derizoriul telenovelelor, al manelelor şi al pictorialelor.

Iată câteva instrucţiuni, cu ajutorul cărora melomanii începători se vor simţi mult mai confortabil, instrucţiuni pe care şcoala, din păcate, nu a ştiut să le ofere coerent şi consistent.

Muzica este de diverse feluri si se face în diverse locuri. Aşadar, pentru început aflaţi cât mai multe lucruri despre unde anume veţi merge.

- La **operă** sunt spectacole, în care personajele, îmbrăcate în costume, cântă şi se mişcă pe scenă, iar sub aceasta este orchestra, în faţa căreia se află de obicei un bărbat, numit dirijor. Mai sunt şi spectacole numite "opera în concert", în care totul este la fel, doar că personajele de pe scenă nu sunt în costume, ci stau cuminţi şi cântă când le vine rândul. Tot la operă sunt şi spectacole de balet, când pe scenă sunt numai balerini/dansatori. În acest caz nu este indicat să faceţi observaţii picante şi necuvenite, ori pudibunde, despre ţinuta vestimentară, de obicei decoltată şi sumară a balerinelor/balerinilor. Corpul uman este splendid, iar aceştia nu şi-l expun ca la cluburile de striptease, ci pentru că nu pot face în frac şi rochii de seară piruetele/şpagatele/salturile de rigoare. La operă spectacolele pot avea două sau mai multe părţi, numite acte. De aplaudat, se aplaudă de obicei numai după ce cele două perdele mari, numite "cortină", se trag, adică se împreună, la finalul acestora, dar există şi excepţii de la regulă.

- În **sălile de concert** sunt găzduite fie concerte simfonice, cu circa 80-100 de oameni pe scenă, care cântă fiecare măcar la câte un instrument, iar în faţa lor este de obicei un bărbat, un dirijor, ce stă cu spatele la public şi îi coordonează prin gesturi. Dacă mai este şi un cor, adică oameni care cântă din gură, acela este un concert vocal-simfonic. Dacă este numai un cor şi un dirijor, atunci,

evident, concertul este coral. Aceste concerte pot avea şi solist/solişti, cei care stau în faţă, lângă dirijor şi ies categoric în evidenţă. Solistul/soliştii pot cânta la instrumente sau din gură. Dacă orchestra are numai circa 35-50 de instrumentişti, ansamblul se numeşte „orchestră de cameră”. Şi în acest caz pot fi solist/solişti.

- Tot pe scena sălilor de concerte se ţin şi recitaluri. În astfel de cazuri ascultăm fie doar un pianist, fie un violonist/violoncelist/clarinetist/etc. , cântând împreună cu un pianist (uneori, chiar singur); fie trei instrumentişti cântând la diverse instrumente şi atunci ei toţi se numesc trio, sau patru, numindu-se cvartet, sau cinci, adică cvintet, etc.

- Încercaţi să aflaţi înainte de a ajunge la sala cu pricina, despre ce va fi vorba, cine sunt solistul şi dirijorul, cum se numeşte orchestra, cine a scris muzica, etc. Încercaţi să ajungeţi cu cel puţin 15 minute mai devreme, ca să vă lăsaţi haina la garderobă, unde mai e şi coadă. Haina nu se tine in braţe în timpul spectacolului/concertului. Se cuvine să cumpăraţi un program de sală şi apoi să vă găsiţi locurile cu ajutorul unor doamne, care se numesc “plasatoare” care pot fi recunoscute după faptul că poartă uniformă. Citiţi programul de sală, veţi regăsi titlurile pieselor, precum şi nişte cuvinte scrise cu alte caractere, cum ar fi ***Allegro, Lento, Presto,*** etc. Aceste cuvinte semnalează că piesa cu pricina are mai multe părţi şi că între acestea nu se aplaudă. CATEGORIC, NU SE APLAUDA DE FIECARE DATĂ CÂND INTERPREŢII SE OPRESC DIN CÂNTAT! Aplauzele nepotrivite vă descalifică în faţa artiştilor.

- Dacă întârziaţi, veţi intra în pauză, sau atunci când auziţi aplauze. Aveţi grijă să nu trântiţi uşa! Spectacolele de operă au momente când este întuneric beznă, aşa că, decât să vă împiedicaţi, mai bine aşteptaţi afară pauza.

- In orice sală în care se face muzică trebuie să ÎNCHIDEŢI DE TOT TELEFONUL MOBIL, căci altfel tot se va auzi bârâitul şi veţi deranja pe toată lumea. Dacă nu o veţi face şi telefonul va suna, vă veţi simţi penibil pentru că se aude în toată sala! Chiar dacă vă plictisiţi, nu vă jucaţi cu telefonul, nu trimiteţi mesaje!

- Dacă sunteţi răciţi, nu mergeţi să tuşiţi cot la cot cu muzicienii care cântă pe scenă. Autorii pieselor, numiţi compozitori, categoric nu doresc o colaborare sonoră cu cei gripaţi! Pregătiţi bomboane, care să vă împiedice să vi se declanşeze o tuse alergică/nervoasă. Bomboanele nu se pun în fundul poşetei, ci la îndemână, dezvelite din hârtia foşnitoare. Tot pentru a nu tuşi, puteţi să aveţi şi o sticlă de apă/suc, dar nu de doi litri, ci de maximum 500 ml., pe care o veţi desface înainte de muzică, pentru ca să nu fâsâie. Beţi numai ca să nu tuşiţi, dar dacă vă este doar sete, răbdaţi până la pauză. Nu mâncaţi! Nu e bine să aveţi apă sau altele în pungi/sacoşe zgomotoase şi, dacă totuşi ele există, este total interzis să cotrobăiţi în ele.

- Nu dormiţi în timpul concertului, mai ales dacă sunteţi singur şi nu aveţi un partener care să vă vegheze şi să vă trezească în cazul în care sforăiţi. Dacă ambii sunteţi obosiţi, încercaţi să dormiţi pe rând şi tot pe rând să faceţi de planton. Cel care veghează are obligaţia de a-l trezi pe celălalt, ca să nu se audă zgomotul specific. Vă recomand totuşi să beţi o cafea înainte de spectacol/concert, ca să rămâneţi treji.

- Când aţi proiectat să mergeţi seara la concert/spectacol, evitaţi să mâncaţi la prânz usturoi sau ceapă, pentru a nu vă incomoda apoi vecinii.

- Nu veniţi la concerte/spectacole cu copii mai mici de 6-7 ani. Vă recomand să-i duceţi la circ/teatru de păpuşi/teatru pentru copii. Îi veţi chinui, vă veţi chinui şi veţi deranja pe toată lumea! Copiii mai mari să fie aduşi numai dacă vor şti foarte clar că trebuie să stea nemişcaţi, să nu vorbească, să nu facă zgomot etc.

- Dacă credeţi că cei de pe scenă merită, dacă v-au încântat, atunci aplaudaţi! E bine să aşteptaţi până sunteţi convinşi că este momentul potrivit. Veţi auzi pe unii din sală strigând “Bis!”. Aceasta înseamnă ca artiştii au plăcut foarte mult şi publicul le cere să mai cânte ceva în afara programului. Veţi mai auzi cuvântul “Bravo!”. Înseamnă că artistul de sex masculin a plăcut extraordinar de mult, căci, dacă doriţi să aclamaţi o doamnă, trebuie să strigaţi “Brava!”, iar dacă v-au plăcut toţi cei de pe scenă, strigaţi “Bravi”! Chestiunea aceasta cu formele cuvântului BRAVO, BRAVA, BRAVI nu este practicată, din păcate, nici de către melomanii avizaţi. „Bravo” este un cuvânt italian care înseamnă capabil, iscusit, priceput; el se foloseşte laudativ şi în viaţa de toate zilele cu sensul de: „ai făcut o treabă bună!” Adresat artiştilor, cuvintele de mai sus implică admiraţie şi respect, căci într-adevăr, ei merită respectul şi admiraţia noastră, pentru ei merită să ţineţi minte cele de mai sus, să-i respectaţi cum se cuvine şi… să vă faceţi un obicei din a merge să ascultaţi muzică.

Evident că, prin rândurile mele, celor care sunt melomani cu vechime sper că le-am provocat măcar un zâmbet!... Pe cei începători, îi aşteptăm cu drag să fie cât de des acolo unde se face muzică, să fie BRAVI melomani!

În amintirea lui Lory

Pascal BENTOIU

Lory Wallfisch era dintre aleşii lui Dumnezeu, dintre cei chemaţi să răspândească în lume binele şi frumosul. Nu sunt mulţi dintre aceştia. Cu toate că o cunoscusem întâmplător, înainte de plecarea ei din ţară (1946), cu adevărat am făcut cunoştinţă abia după 1989, când dânsa s-a întors, la chemarea unui glas tainic - cel al ţării în care se născuse şi pe care o iubea profund.

Colaborarea noastră, despre care îmi propun să amintesc în rândurile de faţă, a început tot dintr-un fel de întâmplare, în 1999, când ne-am aflat câteva zile împreună în primitoarea casă de odihnă de la Tescani. Apăruse de curând ediţia a II-a a *Capodoperelor enesciene* şi m-am învrednicit să-i ofer un volum. Spre surprinderea mea, l-a cercetat în adâncime şi în scurt timp mi-a declarat că vrea să-l traducă în engleză şi – în continuare – să încerce publicarea lui în Statele Unite. Fireşte, ipoteza mi s-a părut utopică, dar – din politeţe – mi-am dat încuviinţarea. Şi cam după un an de zile, au început să sosească textele diverselor capitole.

De fapt, ne întâlnisem în toamna anului 2000, în Statele Unite, la ciclul de manifestări în onoarea lui Enescu organizat de inimosul şi competentul nostru prieten, prof. David Williams. În casa acestui mare iubitor al muzicii enesciene (avea cea mai completă colecţie de CD-uri ale muzicii **lui** sau **cu** Enescu pe care am văzut-o vreodată), ne-am aflat toţi trei şi am pus la punct un plan de lucru, care a funcţionat perfect ani de zile. Şi anume: Lory traducea un capitol şi i-l trimitea lui David. Acesta opera toate îmbunătăţirile de limbă engleză pe care le socotea necesare, iar textul plin de observaţii mi-l trimitea mie spre corectare. Alegeam variantele care-mi păreau cele mai adecvate, şi-i trimiteam lui Lory foile astfel „definitivate". Uneori a fost necesară o dublă circulaţie de acest fel (toate prin poştă). Textul final era introdus de Lory în computer. Luând în considerare cele aproape 600 de pagini ale cărţii, devine de înţeles de ce întregul proces a durat între 4 şi 5 ani. După care, rolul meu s-a cam terminat, ca şi al lui David Williams, şi a rămas pe umerii curajoasei Lory nişte treburi deosebit de plicticoase, precum corectarea şi definitivarea celor peste 400 de exemple muzicale, corectura generală şi alcătuirea celor câteva texte ajutătoare („Despre autor", „Despre traducere", „Amintiri despre Enescu", ş.a).

Găsirea unui editor nu a fost deloc treaba cea mai simplă. Iniţial acceptată de „Illinois of University Press", lucrarea a fost după un timp scoasă din plan din motive necunoscute mie, dar care par să nu fi avut legătură cu textul sau cu subiectul. Până la urmă, Lory (tot ea!) a obţinut asentimentul editurii „The Scarecrow Press Inc.", casă importantă, având sedii în Statele Unite, Canada şi Anglia. Şi care, în ciuda denumirii ei caraghioase, a făcut o treabă excelentă, scoţând un volum de mare acurateţe şi eleganţă.

Trebuie să amintesc că Lory nu era numai o pasionată iubitoare a muzicii enesciene, pe care împreună cu soţul ei, violistul Ernest Wallfisch sau – mai târziu – singură, o interpreta în multe ţări ale lumii, dar şi preşedinta activă a „George Enescu Society" din Statele Unite, calitate în care ţinea legătura cu personalităţi de mare anvergură, ca Yehudi Menuhin sau Noel Malcolm, fascinate la rândul lor de existenţa fenomenului Enescu în lumea muzicii.

De la declanşarea neaşteptată a înfiorătoarei boli care a răpus-o relativ repede, am vorbit de câteva ori la telefon cu Lory. Odată, pe când în relatam despre întâmplări în legătură cu **The Masterworks of George Enescu**, mi-a spus cu o emoţionantă simplitate: „După apariţia acestei traduceri, mi-am întărit părerea că nu am trăit degeaba".

Pentru cât îmi rămâne de petrecut pe zbuciumatul nostru pământ, amintirea vie a generozităţii şi graţiei lui Lory mă va însoţi mereu.

Johnny trăieşte în noi!

Florian LUNGU

Artistul adevărat nu dispare niciodată, atâta timp cât spiritul său continuă să vieze în amintirile contemporanilor, în creaţiile pe care le lasă posterităţii, dincolo de momentul fatidic al trecerii în nemurire. La 19 septembrie 2011, **Johnny Răducanu** ne-a părăsit...

Un titlu de nobleţe şi atributul de „monstru sacru" fac casă bună chiar şi în domeniul jazz-ului, al cărui lexicon apare plin de „duci" (**Duke Ellington**), „conţi" (**Count Basie**) şi „regi" (**Nat King Cole**). Particula nobiliară „de" ca şi ortografia insolit levantină a prenumelui atribuite lui **„Giohny de Răducanu"** aparţin unui notoriu om de litere, **Nicolae Breban** care, ca şi multe alte auguste personalităţi ale spiritului românesc – să-i amintim doar pe **Nichita Stănescu**, **Fănuş Neagu**, **Andrei Pleşu**, **Pascal Bentoiu**, **Dan Grigore**, **Sorin Dumitrescu** (autorul atât de inspiratei sintagme „Johnny Răducanu a introdus în jazz instituţia autohtonă a oftatului"), **Nina Cassian, Cornel Todea, Dumitru Capoianu** – semnau mărturii de admiraţie într-un număr de la finele anului 1991 al revistei „Contemporanul", număr ce l-a comemorat pe artist preţ de multe pagini, la împlinirea vârstei de 60 de ani. Mulţi dintre ei au declarat că au descoperit şi cunoscut jazz-ul graţie lui **Johnny Răducanu**, că sunt onoraţi a-i fi prieteni, apreciindu-l pentru inteligenţa vie, pentru franchețea necontrafăcută, pentru generozitatea emanând din marele lui suflet. Între numeroşii săi fani se cuvine să-i menţionăm pe câţiva intelectuali şi artişti de marcă precum **Mihai Şora**, **Nicolae Manolescu**, **Ion Caramitru**, **Victor Rebengiuc**, **Irina Petrescu**, **Alexandru Tocilescu**, **Miriam Răducanu**, **Horia Bernea**, **Stelian Tănase**, **Răzvan Theodorescu**, **Marina Constantinescu**, ca şi pe colegii de vocaţie **Richard Oschanitzky**, **Mircea Tiberian**, **Adrian Enescu**, **Harry Tavitian**, **Alin Constanţiu**, **Iosif Sava, Adrian Iorgulescu**... şi lista ar putea continua. Un impact la fel de elocvent l-a avut şi asupra publicului larg, muzicianul fiind înzestrat de Cel de Sus cu harul comunicării. Artistul şi-a definit existenţa ca o ardere continuă, punctată de momentele fierbinţi ale întâlnirilor „live" cu melomanii pe care i-a iubit, i-a respectat, i-a convins, i-a sedus cu toată fiinţa sa. Cel mai amplu concert de jazz urmărit vreodată în România (citiţi „regal de feeling"), organizat la 2 decembrie 2001 cu prilejul aniversării a 70 de ani de viaţă, a dovedit din plin aceste aserţiuni.

Născut în Brăila, la 1 decembrie 1931, **Johnny Răducanu** a urmat studii liceale muzicale la Iaşi şi Cluj, apoi cursuri universitare din 1953, la **Conservatorul „Ciprian Porumbescu"** (actuala **Universitate Naţională de Muzică**) din Bucureşti, la clasa de contrabass a profesorului **Iosif Prunner**. Încă din anii studenţiei s-a afirmat ca un instrumentist redutabil şi un inspirat improvizator, conlucrând cu cei mai buni muzicieni ai momentului. A colaborat cu **Radiodifuziunea Română**, a fost membru al **Orchestrei „Electrecord"** (din 1960) condusă de **Theodor Cosma** apoi de **Alexandru Imre**, al **Trio-ului Iancsi Körössy**, al vestitului **Cvintet de Jazz „Bucureşti"** (din 1969, cu saxofoniştii **Dan Mândrilă**, **Ştefan Berindei**, pianistul **Marius Popp**, bateristul **Eugen Gondi**), formaţie cu care a susţinut nenumărate concerte şi a efectuat înregistrări la Radio şi Electrecord. A participat (cu **Orchestra „Electrecord"**) la Festivalul Mondial al Tineretului de la Moscova (1962, Medalia de Aur), la Festivalurile Internaţionale de Jazz de la Varşovia şi Praga (1968), la concertul dat în Berlinul de Est cu **„Freetet-ul"** lui **Richard Oschanitzky** (1969). A fost nelipsit de la toate Festivalurile româneşti de jazz începând cu cele de la Ploieşti (1969 – 1971), continuând cu cele de la Sibiu (din 1974), Braşov, Costineşti, Cluj, Iaşi, Galaţi, Bucureşti, Satu Mare, Craiova, Arad, Gărâna, grupul său stabil numit **„Johnny Răducanu & Friends"** cuprinzându-i alături de pianistul lider, pe **Alin Constanţiu** (clarinet, saxofoane), **Nicu Dumitrescu** (trombon), **Jean Stoian** alternativ cu **Marian Georgescu** (ghitară), **Pedro Negrescu** alternativ cu **Eugen Tegu** (bass), **Tudi Zaharescu** alternativ cu **Paul Man** (baterie) şi ca solistă vocală pe **Teodora Enache**.

Dacă „Mr. Jazz of Romania" – cum l-a numit jazzologul american **Leonard Feather** – s-a oglindit pe sine prin contactul nemijlocit cu numeroşii admiratori, unicul capitol al activităţii sale care depăşeşte ca participare afectivă prezenţele scenice, rămâne acela al ***componisticii***. Căci ceea ce va dăinui dincolo de existenţa sa pământeană reprezintă rezultanta acelui concept creator care nu se limitează doar la a reproduce litera unei partituri existente. Fără îndoială, tehnica instrumentului ca şi discipline formativ-muzicale se pot învăţa de către oricine. Însă harul inventivităţii rămâne exclusiv apanajul celor puţini aleşi de Pronie. În singurătatea pe care şi-a impus-o faţă în faţă numai cu pianul şi cu masa de scris în modesta garsonieră din Banu Manta (de abia în ultimele luni de viaţă se mutase într-un apartament prin zona Căii Moşilor), **Johnny Răducanu** a şlefuit cu minuţie de artizan lumi de frumuseţi sonore ale căror titluri, alăturate, ar configura ele însele un poem. Creaţii ca „Blues Unison", „Jocul ţambalelor" „Octombrie Song", „Glumă" „Tescani" „Mâinile olarului", „Cântecul codrului", „Ţăndărică", „Pe Olt" („Iarnă, iarnă"), „Confesiuni", „Doinita", „Serpentine", „Baladă lăutărească", „Vechi tezaur", „Alean", „Horă la Măcin", „Hora Bucureştilor" „Păsări albe au zburat" şi atâtea altele, sunt piese ce nu se nasc în fiecare zi... Lucrărilor din anii '60 – '70 – '80, inclusiv cele de jazz cameral, mai ample ca dimensiuni, precum „Rapsodia carpatină" („Brass 5 + 2"), „Oltul povestind" („Jazz – Folk Septet"), „Expresie şi ritm", Parafrază pe tema „Jocul ţambalelor", li s-au adăugat mereu alte şi alte compoziţii, între care temele – dedicaţii numite „Ateg Song" (pentru soţia sa **Geta Costin**), „Danny Blues", „Waltz For Pino" (dedicat lui **Ion Caramitru**), „Blue Bloody Moşu Blues", „Epu Blues", continuând în deceniul trecut, seria unor mai vechi izvodiri intitulate „Respect lui Iosif Prunner", „Omagiu lui Duke Ellington", „In Memoriam Thelonious Monk", „Homage To Fats Waller", „Omagiu lui Oscar Pettiford", completate mai recent cu „Basie Blues", „Anca Blues" (dedicată **Ancăi Parghel**), „Mircea Blues" (pentru **Mircea Tiberian**), „Alerim Blues" (pentru **Mirela Adăscăliţei**), „Omagiu Lui Bartzer", „Song For Alexandra", „Omagiu lui Green", „Respect lui Körössy" etc. Parte dintre acestea au apărut transcrise pe portativele volumului cuprinzând 65 de creaţii proprii tipărit la **Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România** sub genericul „Legacy For Jazz", altele au fost cuprinse în „copertele de sunet" ale discografiei sale de autor (incluzând cinci LP-uri Electrecord: „Jazz în ţara mea", „Confesiuni", „Confesiuni II", „Confesiuni III", „Jazz Made In Romania" – parţial reeditate pe suport digital, CD-urile „To His Friends", „Jazz Behind The Carpathians", „Johnny Răducanu And Teodora Enache Live In San Francisco", „Jazz Antifanariot", „Johnny Răducanu & Teodora Enache – Jazz Poems", „Johnny Răducanu" – compilaţie de creaţii proprii oferită gratuit bolnavilor de diabet, „Chamber Jazz Music", „Baladă lăutărească" (pian solo) şi / sau au făcut obiectul numeroaselor înregistrări efectuate la Radio România. Inspiratelor sale teme de jazz purtând amprenta de neconfundat a inflexiunilor şi ritmurilor autohtone, li s-au adăugat câteva reuşite melodii de muzică pop precum „Dintr-o carte veche", „Aminteşte-ţi", „O nouă toamnă", „Nu, n-am să-ţi spun", „Iubirea cea mare" („la Mouffe").

Deopotrivă semnificativ pentru valoarea creaţiei lui **Johnny Răducanu** este faptul că unele dintre compoziţiile sale au fost preluate şi de jazzman-i străini.

Ca interpret, **Johnny Răducanu** şi-a înscris numele pe câteva LP-uri din „Seria Jazz" cu **Iancsi Körössy**, **Richard Oschanitzky**, **Orchestra „Electrecord"**, **Friedrich Gulda**, **Guido Manusardi**, **Aura Urziceanu**, ca şi din colecţiile „Istoria Jazz-ului", „Jazz Restitutio", plus un EP sub nume propriu („Jazz în trio"), în calitate de contrabass-ist colaborând cu **Art Farmer**, **Slide Hampton**, **Golden Gate Quartet**. A fost fericit să-i cunoască personal– în România cu prilejul concertelor susţinute de ei, ca şi peste ocean în patria jazz-ului – pe câţiva iluştri exponenţi ai genului: **Louis Armstrong**, **Duke Ellington**, **Thelonious Monk**, **Charles Mingus**, **Art Blakey**, **Dizzy Gillespie**, **Earl Hines**, **Tommy Flanagan**, **Barney Kessel**, **Lalo Schifrin**, **Chick Corea** etc.

În primăvara anului 1987, visul său de o viaţă se împlinea: ca invitat al USIA, a întreprins o călătorie de trei luni în Statele Unite ale Americii, conferenţiind la universităţi, susţinând recitaluri, întâlnindu-se cu nume de rezonanţă ale interpretării şi învăţământului din America, furnizând preţioase informaţii despre jazz-ul românesc şi exponenţii săi, spre a fi incluse în băncile de date americane, apărând în două emisiuni în direct de câte o oră, difuzate în reţeaua naţională a postului de radio „Voice of America". După anul 2000 a revenit în mai multe rânduri în SUA, ca reprezentant al jazz-ului din ţara sa.

Johnny Răducanu a primit din partea ambasadorului SUA la Bucureşti, **Harry Barnes-jr.**, o diplomă în care este estimat drept cel mai important promotor al jazz-ului românesc în America şi al jazz-ului american în România. Pe lângă numeroase premii, titluri, distincţii acordate de diferite instituţii şi publicaţii, muzicianul a devenit, din 25 octombrie 1997, Cetăţean de Onoare al municipiului natal Brăila.

De pe urma sa au rămas două cărţi, „Singurătatea, meseria mea" şi „Ţara lui Johnny".

Se află în pregătire un concert memorial la Sala Radio preconizat pentru data de 1 decembrie a. c. şi un amplu volum comemorativ însoţit de şase CD-uri.

Un puternic festival internațional

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Când în urmă cu câțiva ani a apărut la Brăila excepționalul festival "George Grigoriu", toți specialiştii, dezamăgiți de decăderea festivalului de la Mamaia, au

Daniel Gheorghe, Marian Iordache, Sida Spătaru

lansat salve de ovații-şi pe drept cuvânt: era în sfârşit, după ani de aşteptare, o competiție serioasă, cu orchestră pe scenă, cu decor, organizare, logistică (lumini, sunet, transmisie TV în direct) cum ne doream de multă vreme. Mai mult, festivalul a atras ediție de ediție tot mai mulți concurenți valoroşi de peste hotare, aşa încât, după 3 ediții câştigate de români (reamintim că la Brăila Trofeul înseamnă un autoturism de marcă!) şi 2 de basarabeni, în 2011 a triumfat un italian, la o ediție în care pur şi simplu românii n-au avut şanse la primele 4-5 locuri, într-atât de redutabili erau străinii! Şi iată că a doua bucurie am încercat-o acum 3 ani, când la Medgidia s-a conturat o manifestare la fel de riguroasă, de complexă şi evidențiind acelaşi respect față de maeştrii muzicii uşoare româneşti, compozitori şi interpreți. Festivalul, de asemenea internațional, "Dan Spătaru" a avut şi la ediția a 6-a toate ingredientele unei manifestări de ținută: sală plină, juriu prestigios, concurenți "tari" de peste hotare (surclasându-i adesea pe ai noştri), transmisie în direct la TV Neptun (de neînțeles gestul OTV, care în ultima clipă a renunțat la transmisie, fără a-i anunța măcar pe organizatori!), decor spectaculos (Dana Lăzanu), formidabila orchestră condusă de compozitorul Ionel Tudor (acesta este un element comun pentru Brăila şi Medgidia), program de sală, afişe, etc. Este absolut de neînțeles refuzul TVR, care datorează imens atât lui Grigoriu, cât şi lui Spătaru, de a se implica serios în aceste manifestări internaționale remarcabile, mai ales de când nici "Cerbul de aur" nu mai există: dacă la Brăila a transmis totuşi pe TVR3 şi TVR Internațional, de "Dan Spătaru" nici n-a vrut să audă! Deh, are TVR atâtea emisiuni cu rating mare, încât vrea să renunțe, am auzit, şi la singura emisiune cu profil muzical de pe toate posturile TV, "Atenție, se cântă!"!

Chiar doar cu TV Neptun (care se "prinde" pe unele rețele de cablu) şi cu transmisia pe internet, festivalul "Dan Spătaru" a fost foarte urmărit. Este un proiect cultural finanțat de Ministerul culturii şi al patrimoniului național, organizatori fiind Consiliul local Medgidia, Radio România, Asociația națională a Caselor de cultură ale sindicatelor din România (spectacolele au avut loc pe scena Casei de cultură a sindicatelor "Lucian Grigorescu", condusă de un fost laureat al concursului de muzică uşoară "Steaua litoralului", de la Constanța, din 1972, Tiberiu Rusu, când preşedinte de juriu a fost Temistocle Popa!), Consiliul județean Ilfov prin Centrul județean pentru conservarea şi promovarea culturii tradiționale Ilfov, condus de actrița Diana Stan. În fruntea listei cu parteneri media, alături de TV Neptun şi Radio România, au figurat cotidianul "Ultima oră" şi revista "Actualitatea Muzicală". Un asemenea proiect ambițios, cu cheltuieli imense, nu putea avea loc fără susținerea

"Drumurile noastre", cântat de toți concurenții

generoasă a unor sponsori, de aceea ne facem un titlu de onoare să-i amintim: Lafarge Ciment România (Bucureşti)-sponsor oficial, Raja (Constanța), BRD, Farmacia Gabriela, Consumcoop, Sorrygab Press, Cereal Impex, Sterk Plast, Alfa prest Industry, Top Geocad (toate din Medgidia). Un merit deosebit revine directorului festivalului, tânărul iubitor (şi cunoscător) de muzică uşoară Daniel Gheorghe. Chiar dacă şi-a alcătuit o echipă de atrăgătoare "asistente", tot greul a căzut pe umerii lui, achitându-se cu brio de toate sarcinile; de altfel, juriul i-a acordat o diplomă pentru "cel mai bun director de concurs"!

Evdochim Baxanean

Totul, la Medgidia, a stat sub semnul amintirii marelui cântăreț, care ne-a părăsit în urmă cu 7 ani: soția sa, Sida, a făcut parte din juriu şi a înmânat Trofeul, sora artistului, Anca Nicola (40 de ani profesoară la Medgidia), a fost în sală, iar la intrare, în stradă, difuzoarele revărsau şlagărele lui Dan Spătaru...Să nu uităm nici expoziția foto din foyer, ca şi lansarea cărții "Dan Spătaru-regele aplauzelor", apărută la Editura Militară prin grija doamnei Sida Spătaru (cu siguranță la ediția a doua vor fi eliminate unele inexactități şi scăpări), publicul luând cu asalt standul special amenajat. Un mare merit în editarea acestei cărți aparține generalului dr. Cătălin Zisu, cel care a organizat în primăvară acea superbă Gală la Cercul Militar. Un vechi amic al artistului, Vlad Buzea, a venit special de la New York pentru a recita poezia "Acasa mea", de poetul creştin ortodox Traian

Diana Prepeliță

Dorz. Şi dacă tot suntem la capitolul poezie, iată emoționantele versuri citite pe scenă şi trimise de autoare, Carmen Aldea Vlad, prin intermediul doamnei Maria Paladi: "Fosta o dată mare un Spătar/Cu ochi albaştri, cu glas de cleştar/Născut chiar azi, în zi de 2 octombre/Cânta în parc fanfara, cânta în trombe./Aşa-ncepu istoria lui Dan/Din rîndul 4, banca de la geam/Soldat pe scenă demn, cum altul nu-i/El se născu sub semnul dorului./Acum la ceas de amintiri de toamne/Primeşte-l şi-odihneşte-l, Sfinte Doamne!/Ni-i dor de el, amarnic dor ce tace.../Dănuțul odihnească-se în pace!".

Vorbeam de un juriu prestigios, cu multe nume de mare greutate în muzică. Totuşi 13 membri, la 21 de concurenți, e cam mult, mai ales că în anii trecuți nu erau mai mult de 7...Nu e de dorit să se ajungă la situația de la Mamaia! Iată componența: Jolt Kerestely (preşedinte), Marcel Dragomir, Voicu Enăchescu, Mirela Fugaru, Titus Andrei, Andreea Andrei, Sida Spătaru, Anca Sigartău, Oleg Volontir (Republica Moldova), Cornelia Bereş, Ioan Cristea, Diana Stan, Ionuț Dulgheriu (Radio Doina). Acest din urmă post transmite exclusiv muzică românească, ca şi Național FM, ceea ce ne face să ne întrebăm de ce Radio România nu are un canal, din cele câteva, care să fie 100% românesc? Pentru că tot se cheamă "România" şi nu difuzează decât rar creații autohtone...

A fost o competiție echilibrată, cu numeroşi solişti buni, ceea ce justifică numărul relativ mare de distincții. Din acest motiv organizatorii l-au refuzat pe Titus Andrei, care dorea s-o premieze pe Tatiana Yelistratova din Belarus, care chiar merita un loc în palmares. Revista "Actualitatea Muzicală" a acordat două premii speciale, formației conduse de Ionel Tudor şi solistei Diana Prepeliță din Iaşi, o reală speranță a genului. Aceasta din urmă a fost remarcată şi de promotorul bulgar Martin Karnolski (agenția Neo Art), care i-a acordat premiul fundației ce-i poartă numele, constând în participarea la un mare festival în Bulgaria. O Mențiune specială a revenit experimentatei Beatrice Lădaru (Medgidia), în timp ce preşedintele juriului a acordat două premii speciale, constând în înregistrări gratuite la studioul său, Midi Sound, interpreților Dragoş Paraschiv

Marina Florea cu Daniel Gheorghe

(Focşani) şi Mihaela Mihăilescu (mezina concursului, 16 ani), din Călăraşi. Ucraineanul Vitali Levcenko a gîndit o adevărată regie şi coregrafie, în maniera Fred Astaire, pentru piesa “Tu, eu şi-o umbrelă” de Temistocle Popa, cucerind de justețe Premiul de popularitate. O distincție cu o încărcătură emoțională aparte este cea a Arhiepiscopiei Tomisului, înmânată Ruxandrei Dragomir din Călăraşi chiar de ÎPS Teodosie, arhiepiscop al Arhiepiscopiei Tomisului, odată cu un tulburător omagiu adus lui Dan Spătaru. Multe simpatii a cules elegantul Evdochim Baxanean, din Republica Moldova, recompensat cu Premiul organizatorilor, înmânat de deputatul Mihai Lupu. Dublu laureată cu premiul II la Mamaia, Rodica Tudor (Mărginenii de Jos, Prahova) a avut aici o concurență net superioară, oprindu-se la...un pas de podium; ea a plecat acasă cu Premiul Asociației naționale a caselor de cultură ale sindicatelor. Din acest moment cuantumul sumelor a devenit foarte mare: vice-primarul Sorin Țuțuianu a înmânat premiul 3 (2000 lei) talentatei Tatiana Moisei din Republica Moldova, iar reprezentanta Lafarge Ciment România, doamna Jeny Ionescu, l-a făcut fericit pe exuberantul solist din Turcia, Hakan Anac, care a plecat acasă cu premiul 2 şi mai bogat cu 3000 de lei. Conform tradiției, premiul I a fost anunțat de admirabilul primar Marian Iordache, al cărui rol în ridicarea continuă a nivelului festivalului este esențial (iar pentru 2012 ne anunță alte surprize!); l-a cucerit colecționara de premii (mai cucerise două şi la Medgidia), Minodora Dediş din Galați-o frumoasă încununare, la 24 de ani, a unei cariere meritorii. În fine, doamna Sida Spătaru, după ce a mulțumit oamenilor minunați din Medgidia, a dat citire numelui câştigătoarei: este vorba de sensibila, atât de muzicala Aliona Munteanu, 22 de ani, din Republica Moldova, fericită nu numai pentru cei 6000 de lei, cât mai ales pentru aprecierea oamenilor de muzică din juriu. Legat de premii, doi dintre “arbitri” au făcut sugestii inspirate, pe care cu siguranță organizatorii le-au preluat pentru ediția viitoare. Astfel, Jolt Kerestely, plecând şi de la sumele mari acordate laureaților, a propus ca regulamentul să nu mai fie atât de rigid, lăsînd libertate membrilor juriului să redistribuie sumele sau să acorde premii “ex aequo”. Iar Marcel Dragomir a invitat ca după totalizarea punctajelor să se purceadă la discuții profesionale, simpla adunare a unor note, mai ales când nu ştii ce vei asculta după, nefiind edificatoare (aşa s-a întâmplat la Brăila în acest an, când italianul a câştigat cu o...sutime, solista din Malta fiind evident mai valoroasă).

Extrem de inspirați au fost organizatorii şi în ceea ce priveşte recitalurile, în care au invitat exclusiv vedete de muzică uşoară şi nu din genuri conexe, cum se mai întâmplă în alte părți. Alexandru Jula a dat o lecție autentică de profesionalism, dominând sala cu un recital în care a îmbinat de minune şlagăre şi momente de umor colosal. De fapt, şi în cazul lui (coleg de generație cu Dan Spătaru), ca şi în cel al celorlalți invitați, putem vorbi de o încântată redescoperire din partea publicului: atât de rar apar pe

Marian Iordache, Sida Spătaru, Aliona Munteanu

scene, la TV sau la Radio, marginalizați, ca şi întreaga muzică uşoară românească, încât ni se pare că asistăm la nişte debuturi excepționale! Marina Florea a

ridicat sala în picioare ("E genială!"-SMS primit de vice-primar din Germania), clou-ul recitalului său fiind piesa în care i-a dat o replică actoricească Daniel Gheorghe. Oana Sârbu şi-a promovat cu farmec piesele lui Virgil Popescu de pe noul album "Un altfel de portret", iar Sanda Ladoşi a dovedit o formă de zile mari, revenind în forță după ce a născut de două ori. Doina Spătaru ne-a propus un repertoriu sensibil înnoit, față de recitalul de acum 2 ani, iar Adrian Daminescu, ovaționat din sală de 11 dintre elevii săi, rămâne aceeaşi voce de excepție. Cum este oare posibil să ne dispensăm de asemenea valori uluitoare? Asta e, dacă n-au scandaluri, cercei în nas, silicoane, copii din flori,

Alexandru Jula

Ion Suruceanu

amanți bogați, nu se mai interesează nimeni de adevărații ARTIŞTI! O pată de culoare a constituit-o micro-recitalul Miroslavei Filipovici, din Ucraina (premiul 2 la Brăila), dinamică şi cu talent actoricesc; a cules aplauze cu "Fetele cu ochi albaştri" (George Grigoriu), dar şi cu "Arlechinul" Allei Pugaciova. Iar bunul prieten al lui Dan Spătaru, Ion Suruceanu, a fost ca de obicei princiar.

Conform regulamentului, fiecare concurent a dat viață unei piese lansate de Dan Spătaru, prilej de a ne convinge cât de inegalabile sunt melodiile lansate cu decenii în urmă. Am reascultat înfiorați creații semnate de Temistocle Popa, Gelu Solomonescu, H. Mălineanu, Dan Dimitriu, Ionel Tudor, George Grigoriu, Ion Cristinoiu, Cornel Fugaru, Ion Vasilescu, Vasile V. Vasilache, Edmond Deda, Şerban Georgescu, alături de melodii mai noi, aparținînd unor Andrei Tudor, Viorel Gavrilă, Laura Stoica, Adrian Romcescu, Ionel Tudor, Andrei Kerestely, Cristian Faur, Eugenia Carabut, Liviu Ştirbu, Nicolae Caragia. Orchestra condusă de Ionel Tudor, având în componență instrumentişti de clasă (Marian Georgescu, Eugen Tegu, Dan Ioniță, Andrei Tudor, Laurențiu Ştefan, Dan Pirici), a făcut un adevărat tur de forță, fiind nevoită nu o dată să scrie aranjamente "pe picior". La finalul galei laureaților, toți cei 21 de concurenți au cântat, alături de Dan Spătaru (vocea lui venea de undeva din Ceruri...), "Drumurile noastre"...Sperăm, toți, ca în toamna anului viitor, să ne intersectăm drumurile, de oriunde am veni, la Medgidia, unde suntem aşteptați de Marian Iordache, Sida Spătaru, Sorin Țuțuianu,

M. Iordache, Minodora Dediş

Daniel Gheorghe şi ceilalți oameni minunați care ne fac să nu-l uităm pe Dan Spătaru! (Foto: Benali Beniamin)

Trofeul "Aurel Manolache" 2011

Oana GEORGESCU

La ediția din acest an a Festivalului Național de Creație și Interpretare "MAMAIA COPIILOR", TROFEUL la Secțiunea „Creație" a fost obținut de melodia "Hello iubire", compusă de Cristina Manoliu-Săvulescu (cantautor, dirijor al Corului de Copii "Sunetul Muzicii"), pe text de George Popovici și orchestrată de Valentin Chelaru. Melodia, care a obținut și cel mai mare punctaj din festival, fiind favorita publicului și a juriului, a fost interpretată de un grup vocal alcătuit din cinci soliste alese de compozitoare: Cristina Constantin, Eliza Bocioacă și Andreea Dumitru, soliste ale corului "Sunetul Muzicii" din Ilfov, Andreea Copae si Cora Văcaru, soliste ale Grupului "Steluțe Dunărene" din Brăila, condus de Liliana Toader. Coregrafia de excepție a fost semnată de Simona Deaconescu.

Anul acesta, Preşedinte al juriului (alcătuit printre alții din Corina Chiriac, Adrian Ordean, Dan Manoliu, Demeter Andras, Directorul SRR, Dumitru Lupu și Marian Stere), a fost Smaranda Oțeanu-Bunea, reputat critic muzical și Director Fondator al Operei Comice pentru Copii din București, care a ținut să menționeze chiar la debutul Festivalului: *„Vom urmări și puncta și calitățile artistice de om de scenă ale concurenților.* Festivalul MAMAIA COPIILOR *este un concurs de care depinde soarta artistică a tânărului interpret și tocmai de aceea jurizarea trebuie să fie cât mai corectă*".

Activitatea de ani a Cristinei Manoliu Săvulescu, atât ca interpret, cât și ca profesor, compozitor și

conducător al Corului de Copii "Sunetul Muzicii" este una de excepție, cu zeci de premii și trofee obținute la festivaluri și concursuri naționale și internaționale de gen. De aceea vom aminti doar "performanțele" din acest an ale Corului de Copii "Sunetul Muzicii", soliștilor, elevilor și creațiilor sale, încununate bineînțeles cu Trofeul de la "MAMAIA COPIILOR", ediție la care profesorul Cristina Manoliu Săvulescu a avut 10 copii finaliști; spectacolele de la Sala RADIO și Palatul Parlamentului, Marele Trofeu (Alexandru Tudor), Trofeul (Ana Stănciulescu), trei Premii I, trei Premii II și Premiul Juriului la Concursul "Rampa de lansare" (Casa de Cultură a Studenților București), Premiul I (Ana Stănciulescu, laureată și la Festivalul "Primăvara Otopeni") și Premiul Special la Festivalul

Cristina Manoliu-Săvulescu și elevele sale

"Ursulețul de aur", Baia Mare, Premiul I (Andreea Eftimie) și Premiul II (Vlad Babuș) la Festivalul "Steluțele Mării", Constanța, premiul Special la Festivalul "Flori de mai", Călărași, Premiul I (Ana Stănciulescu) și premiul II (Cristina Constantin) la Festivalul Tinereții, Jupiter-Constanța sau câștigarea Trofeului de către aceeași Ana Stănciulescu, a unui Premiu III și a altor 2 Premii Speciale la Festivalul "Minstar Cireșar".

La Festivalul "MAMAIA COPIILOR", pe lângă succesul obținut în calitate de compozitor, profesoara Cristina Manoliu Săvulescu a avut și bucuria câștigării câtorva premii cu elevii săi: Premiul I la Secțiunea Creație, Categoria "Școlari", cu piesa "Hora mea" (compozitor Horia Moculescu, text Daniela Tudose), interpretă Ana Stănciulescu din Măgurele (a fost prezentă și în concurs la grupa a II-a de vârstă cu melodia "Mireasa", compozitor și textier Mihai Alexandru), Premiul III la Secțiunea Creație, Categoria "Preșcolari", cu piesa "Cel mai tânăr rock" compusă de Jolt Kerestely, text George Popovici, soliste Brianna Stan din Domnești și Gabriela Stoian din Balotești. Nu putem încheia fără să amintim faptul că "Sunetul Muzicii" (soliști, toți din Ilfov, au fost Ana Stănciulescu și Andreea Dumitru, Măgurele, Diana Lovin și Ana Trandaf,Balotești, Eliza Bocioacă și Sorina Ghiță, Corbeanca, Cristina Constantin, Buftea, Silvia Oprea, Moara Vlăsiei) a deschis Festivalul cu un "MOMENT OMAGIAL" dedicat marelui poet Adrian Păunescu, ani la rând președinte al juriului.

Voci de aur la Iaşi

Luiza COMNEA

Cercul de muzică uşoară "Melos", coordonat de prof. dr. Gabriela Nechita, a stabilit într-un singur week-end un adevărat record naţional: 27 de premii la un festival! Este vorba de "Ghiocelul de argint" de la Bârlad, la care s-au înscris peste 200 de concurenţi, cu această ocazie "Melos" depăşindu-şi propriul record, stabilit cu un an în urmă, cu 24 de distincţii. Cercul "Melos" din Iaşi numără aproape 50 de tineri între 5 şi 19 ani din judeţele Iaşi, Neamţ, Botoşani, Vaslui, Bacău, Suceava. Între realizările notabile ale cercului se numără cele trei CD-uri colective intitulate "Steluţe pe portativ", dar şi cele peste 750 (!) de premii naţionale (la cele mai importante concursuri, de la "Mamaia copiilor" la "Cerbul de aur Junior" sau "Micul prinţ") şi internaţionale (Italia, Muntenegru, Belarus). Numele cel mai des întâlnite pe podium sunt cele ale soliştilor Georgiana Dăriescu, Raluca Ursu, Ruxandra Tomulesei, Bogdan Medvedi, Daria Bârzu, Diana Petcu, Dar, se înţelege, mîndria cea mai mare a profesoarei Gabriela Nechita este eleva sa emerită, Mădălina Lefter, care în noiembrie 2010 a obţinut în premieră pentru România Premiul Juriului la una dintre cele mai urmărite emisiuni TV din Italia, "Ti lascio una canzone", care promovează succesele internaţionale ale muzicii uşoare din ultimii 50 de ani. Din acea clipă pentru Mădălina, fetiţa de 13 ani cu voce de aur, a început o poveste de vis, fiind mai mult în Peninsulă decât acasă! Că este un mini-star în Italia o dovedeşte faptul că a fost invitată să ia parte la cea de-a 51-a ediţie a festivităţii de decernare a premiilor "Oscar TV 2011", desfăşurată pe scena teatrului Ariston, unde se desfăşoară festivalul de la Sanremo, şi urmărită de peste 5 milioane de telespectatori din întreaga Italie. Mădălina Lefter a interpretat împreună cu colegii săi de emisiune (tot la Rai Uno este găzduită şi "Ti lascio una canzone") melodia lui Eros Ramazzotti, "Se bastase una canzone". Doar 10 programe TV au fost nominalizate la aceste premii. În urma votului publicului, singurul concurs eminamente muzical din competiţie, "Ti lascio una canzone", a primit premiul Oscar TV 2011, laolaltă cu prezentatoarea Antonella Clerici, cimentându-şi poziţia de lider de audienţă. Finalul anului trecut i-a adus Mădălinei Lefter numeroase apariţii spectaculoase: spectacolul "Crăciun la Assisi", în Italia, destinat strângerii de fonduri pentru victimele cutremurului din Haiti, apariţia în seria de concerte de Crăciun ale lui Ştefan Bănică jr., invitaţii în populare emisiuni la TVR şi Antena 2, mai ales că este curtată pentru a fi co-prezentator la o populară emisiune TV. În septembrie anul acesta, în urma duetului său de senzaţie cu celebra Olivia Newton-John, Mădălina Lefter, mama sa prof. Gabriela Nechita au fost invitate la cele mai vizionate emisiuni de la Antena 1 şi Antena 3.

Mădălina Lefter-o voce excepţională, un star internaţional al României!

M. Lefter cu Olivia Newton John

Madame Hooligan

Formaţia **Madame Hooligan** (**Radu**, **Felix**, **Austin** şi **Ben**) a luat naştere la sfârşitul anului 2006 în **Los Angeles**, **California**, la iniţiativa lui **Radu Almăşan**-ex Bosquito. Primul single al trupei, "***Freak the world***", a ocupat prima poziţie în clasamentul unui important post de radio dedicat muzicii indie rock din State Unite. Au urmat nenumărate concerte, un album independent, intitulat "***Antiheroes***", cu un stil eclectic al proiectului - un amestec ingenios de rock alternativ şi neo grunge cu onomatopee vocale tipic româneşti şi influenţe balcanice, un "*sound exotic şi interesant*". **Madame Hooligan** s-a mutat apoi în Europa, pentru a lucra la un nou material şi a pregati un turneu al festivalurilor de pe continent, având şi o serie de show-uri la **The Ark Underground-Bucureşti**, fiind de altfel prima trupa americană rezidentă într-un club autohton.

Pe lângă rezidenţa de la **The Ark**, **Madame Hooligan** continuă să-şi promoveze muzica şi dincolo de Ocean, unde a fost confirmată să concerteze în Deşertul Black Rock al Nevadei la renumitul festival **Burning Man**. Evenimentul se desfăşoară timp de o săptămână, propunându-şi să zugrăvească o imagine uşor diferită pentru fiecare dintre cei 50.000 de participanţi.

Una dintre scenele festivalului este dedicată formaţiei **Madame Hooligan**, trupa putând cânta la orice oră şi în orice formă pe toată durata festivalului. **Radu Almăşan**: *"Este o abordare evident diferită faţă de conceptul unui festival clasic, dar se potriveşte perfect spiritului Burning Man, unde ai ocazia unică să cânţi în funcţie de inspiraţia de moment. Madame Hooligan va susţine astfel cel puţin 7 concerte – unul pe zi. O să fie o experienţă nouă şi pentru noi."*

Dan CHIRIAC

Patru zile de sărbătoare

Ioan SĂTMĂREANU

Nu încetăm a ne mira când aflăm că în unele localităţi, în aceste vremuri de criză, când toată lumea se plânge, se organizează manifestări de mare amploare şi nu oricum, ci puse sub semnul calităţii şi bunului gust. "Omul sfinţeşte locul" şi o asemenea persoană providenţială este tânărul primar al municipiului Moineşti, Viorel Ilie, care, fără a utiliza un leu din banii publici, a pus la cale patru zile de excepţională simţire românească, în care muzica a fost în prim-plan.

Prima zi a fost una sub semnul credinţei, emoţiei şi respectului faţă de înaintaşi: slujba religioasă la Catedrala "Naşterea Maicii Domnului şi Sf. Nicolae", concert de muzică religioasă în acelaşi loc, sfinţirea troiţei de la monumentul aviatorilor (a fost montat un avion de vânătoare în mărime naturală!), plus un meci de old-boys, între echipele "Petrolul" Moineşti şi "Minerul" Comăneşti, ceva mai celebre cândva, dar promiţând să revină în prim-plan. În ziua a doua, pe acelaşi stadion, având un gazon mai bun decât pe Arena Naţională la meciul cu Franţa, au concertat o serie de artişti locali. În paralel au fost sărbătorite la Primărie cuplurile care se mândresc, pe drept cuvânt, cu 50 de ani de căsnicie, au avut loc investiri cu titlul de "Cetăţean de onoare", a susţinut un spectacol teatral trupa "Anonymus", iar partenerul de bază, ONG-ul "Activ", şi-a început competiţiile: turneu de şah "Elisabeta Polihroniade", concursuri de role şi de desene pe asfalt, show de dans modern.

Cele mai dense au fost, se înţelege, zilele de sâmbătă şi duminică. Ziua a treia, în prima sa parte, a fost dominată de festivalul-concurs naţional de muzică şi dans popular pentru copii "Moineşteanca". Cei peste 350 de micuţi artişti veniţi din toată ţara au defilat mândri prin centrul oraşului, după care, pe scena de la stadion, au evoluat în faţa juriului, al cărui preşedinte de onoare a fost reputata interpretă Mioara Velicu. ONG-ul "Activ" s-a dezlănţuit cu alte competiţii mult-gustate: de "tras frânghia", cros, demo baschet, street-ball, aruncări la coş, majorete, mini disco şi karaoke, baloane, teatru pentru copii, costume de carnaval pentru cei mici. Adulţii s-au reunit la Biblioteca municipală, pentru o serie de lansări: volumul "Personalităţi moine-ştene", colecţia revistei "Itinera", revista "Caietele Tristan Tzara". Duminica a început cu slujba arhierească cu preasfinţitul episcop Ioachim Băcăuanul, tot la catedrală având loc şi ceremonia plecării Sfintei Icoane de la Mînăstirea Hadîmbu. ONG-ul "Activ" a avut ultimele competiţii (mountain biking), după care seara, pe scena de la stadion, i-a premiat pe cei mai merituoşi campioni.

Hara

primarul Viorel Ilie

Alexandra Ungureanu & Crush

Ne ocupăm separat de cei care au evoluat cu uriaş succes în faţa celor peste 8.000 de spectatori reuniţi în incinta stadionului. Festivalul "Moineşteanca", aflat la prima ediţie, a fost coordonat de prof. Marinica Ifrim şi a fost, indiscutabil, o reuşită de anvergură: interpreţi vocali şi instrumentişti talentaţi, ansambluri de dans absolut încântătoare. După ce au stabilit şi înmânat diplomele, membrii juriului au susţinut la rândul lor recitaluri: Mioara Velicu, într-o formă de zile mari, Anton Achiţei (preşedinte al juriului), Maria Tripon, Cristian Enache, Oana Creţu, Viorica Costenar au fost urmăriţi cu sufletul la gură de urmaşii lor de mâine. Tot aspiranţi

la glorie sunt talentaţii artişti de la Clubul elevilor din Moineşti: Cassiana şi Ştefan Moţei, Radu Comănescu, formaţiile TC3, Stories şi Point 5 (grup rock feminin!). Dar, se înţelege, miile de oameni care au făcut neîncăpător stadionul din Moineşti la ceas de seară în primul rând pentru vedetele îndrăgite şi aşteptate, multe din ele aflate pentru prima oară la Moineşti: muzică grecească cu Ionuţ Galani, venit de la Constanţa cu ansamblul său de dansuri, "Asteria", Alexandra Ungureanu & Crush, Paula Seling, formaţiile Hara şi Atelier (aceasta din urmă, condusă de Ştefan Babaca, este profilată pe "cover"-uri interpretate ca la carte). Înaintea superbelor focuri de artificii ce au concluzionat "Zilele culturale ale municipiului Moineşti", primarul Viorel Ilie mi-a vorbit cu mândrie de colectivul său admirabil de la primărie, ca şi de faptul că nu mai puţin de 40 de firme private, în frunte cu Consizo Serv Bacău, Soma Bacău, Aprex Auto, Grup Consult Proiect, Hidraulic, au ţinut să susţină financiar acest proiect. Municipiul Moineşti (Maica Domnului este protectoare şi patroană spirituală a oraşului) a aniversat cu această ocazie 574 de ani de atestare documentară, 90 de când a fost proclamat comună urbană şi 10 de când este municipiu. Urmărind evenimentele culturale din cele patru zile de sărbătoare, constatăm că organizatorii au respectat întocmai deviza înscrisă pe frontispiciul primăriei: "Promovăm valorile, stimulăm competiţia, construim viitorul!".

Sus, pe deal...

Octavian URSULESCU

...Nu o casă, ci mai multe sunt sus pe dealul Chiherului copilăriei mele-cel mai frumos loc din lume! Când eram eu mic, primăria ("sfatul") era la noi în sat, la Chiherul de Sus, acum s-a mutat în cel de Jos, unde primarul, Emanoil Hurdugaci, a ridicat o mândreţe de clădire pentru primărie, a făcut o biserică frumoasă, gimnaziu şi câte şi mai câte. Ce mai, un gospodar pe cinste, că de-aia l-au votat oamenii şi trag nădejde că o vor mai face şi în 2012! Şi anul acesta, ca în toţi anii de când gospodăreşte dânsul comuna, au avut loc "Zilele

Chiherului", organizate de Primăria Chiheru de Jos (voi merge cu jalba la împărăţie pentru ca numele să devină doar comuna Chiheru, asta e discriminare pentru cei "de Sus"!), cu sprijinul lui Ioan Matei, fiu al comunei (socrul celebrului fotbalist Adrian Ilie este patron al cunoscutului hotel "Ruia" din Poiana Braşov), căruia i s-au alăturat şi alţi susţinători ai frumosului proiect: "Electrica" Reghin, "Zolvas" Orşova, "Vera" Reghin, Aurica Gherman.

De această dată, festivităţile au ocupat întregul week-end. Sâmbătă au avut loc întreceri sportive pe terenul de mini-fotbal al Gimnaziului de stat "Iuliu Grama", gimnaziul fiind vizitat, în cadrul acţiunii "Ziua porţilor deschise", laolaltă cu primăria şi muzeul din incinta sa. Iar până la miezul nopţii tinerii au dansat la discoteca (avem şi aşa ceva, ce credeaţi?) din Chiheru de Jos. Se înţelege, însă, că tot greul a căzut pe ziua de duminică, deschisă prin participarea la Sfintele Liturghii oficiate la bisericile din cele două sate (pe vremuri, a noastră era mult mai frumoasă!), după care toată suflarea prezentă a luat parte la sfinţirea Cimitirului eroilor căzuţi pe meleagurile Chiherului de Sus în timpul celui de-al doilea război mondial. Iată aşadar că primarul şi-a ţinut cuvântul: anul trecut, când se sfinţise cimitirul similar din Chiheru de Jos, în prezenţa europarlamentarului Corneliu Vadim Tudor şi a deputatului Vasile Ghiorghe Gliga, dânsul promisese că îl va restaura şi pe acesta-şi iată încă o dovadă că avem de-a face cu un om de calitate. Ziua de duminică a

continuat cu un program artistic susţinut de elevii Gimnaziului, de solistele Laura Oltean şi Maria Neag, fiice ale comunei, de solista Măricica Mihoianu, cu cântece din Moldova, şi cu artistul amator "Nea Mitică", responsabil cu umorul. Un moment aparte l-a constituit lansarea cărţii "Chiheru, septembrie 1944-o pagină însângerată din istoria românilor", scrisă chiar de primarul Emanoil Hurdugaci. Către seară au urcat în scenă profesioniştii, în frunte cu ansamblul "Folclorica" din Reghin, dansatorii de la Casa de cultură "Eugen Nicoară" din Reghin, cunoscutul cântăreţ Ciprian Istrate (care a fost şi un agreabil prezentator) şi formaţia sa. După recitalul dinamic şi antrenant al formaţiei "Shink-Shake", cu toţi spectatorii dansând pe gazonul terenului de fotbal, totul s-a încheiat apoteotic cu mult-aşteptatele focuri de artificii, "specialitatea" lui Ioan Matei. Cine zicea că lumea se distrează doar la oraş? Veniţi la noi la Chiher şi veţi vedea că nu e aşa!

Flash

Mihai ANTON

Anya - "Your Voice". Single-ul Anyei, "Your Voice", varianta radio edit, poate fi ascultat la toate radiourile din ţară. Single-ul are un sound curat, pozitiv, ce te face să visezi, de altfel întreg conceptul Anyei a fost gândit să inspire bucurie. "Piesa *Your Voice* se adresează tuturor persoanelor care se regăsesc în lucruri simple şi mărunte, dar al căror mesaj este unul profund", a declarat Anya. Artista pregăteşte şi un nou album, care va fi lansat împreună cu MediaPro Music spre finele acestui an. Piesa "Your Voice" este compusă de Virgil Dulceanu şi Anya, iar orchestraţia este semnata de Upper Tone (Funky Elements).

Lora şi Adrian Ţuţu. Lora şi Adrian Ţuţu au concertat în cadrul evenimentului caritabil *"Muzica, dans şi speranţă"*, desfăşurat în beneficiul copiilor diagnosticaţi cu leucemie, limfoame, talasemii, hepatite cronice şi alte afecţiuni grave, internaţi în Spitalul Fundeni şi care are drept scop strângerea de fonduri pentru campania „Copilăria trăită în spital", proiect ce presupune reamenajarea şi dotarea Secţiei de Pediatrie la standarde europene. „Mă bucur foarte mult că prin muzica mea pot ajuta aceşti copii şi sper ca odată cu acest concert să se strângă suficiente fonduri pentru această campanie iniţiată. Încercam să aducem un zâmbet pe buze tuturor", a declarat artista MediaPro Music.

Lora

Radio Killer. După succesul incredibil pe care l-a avut în Franţa, Radio Killer se află pe locul 1 în topul Music Week Club din UK. Paul Damixie şi Lee Heart formează un duet cu o energie devastatoare, care a cucerit şi Marea Britanie. Pe o piaţă muzicală închisă şi conservatoare, „Lonely Heart" a reuşit să iasă din tipare şi să alinieze Radio Killer alături de artişti precum Jason DeRulo sau Armin van Buuren. Daca primul single intitulat „Voilà" a devenit un hit atât în ţară, cât şi în străinătate, „Lonely Heart" promite un succes de proporţii.

Formaţia **Z.O.B.**, una dintre cele mai vechi şi mai notorii trupe de Punk Rock, din România a aniversat 18 ani de existenţă. După 5 albume, sute de concerte (câteva dintre ele ca opening act pentru Dio, Billy Idol, Marky Ramone ex-Ramones, Bloodhound Gang etc.) şi apariţii tv, formaţia serbează majoratul în aceeaşi componenţă ca acum 18 ani. Evenimentul din Club Wings a fost filmat în format HD, materialul urmând să facă parte din primul DVD al formaţiei, care se va numi "Z.O.B. 18+". Ca o noutate, bonusul acestui DVD va fi realizat exclusiv de către public.

Hit **Play & Win**. Play&Win, producătorii care lucrează cu artişti ca INNA sau Ellie White, urcă hit cu hit, din ce în ce mai sus în cariera muzicală proprie, urmând ca anul acesta să lanseze albumul de debut, ce conţine mega hituri, dar şi piese noi, adevărate surprize pentru fanii muzicii de club. S-a filmat şi clipul pentru piesa Ya BB. Producţia, în regia lui Tom Boxer, este povestea unei petreceri de vară, alături de Sebi, Marci şi Radu. După ce "Slow Motion" şi "Only" au ocupat primele poziţii pe radiourile din Polonia sau Bulgaria şi s-au auzit în cluburile din toată Europa şi Asia, a venit aşadar momentul ca băieţii să aducă un nou hit, „Ya BB".

În timp ce **Paula Seling** e super-ocupată cu X Factor şi nu numai, partenerul ei de scenă, Ovi(diu) Cernăuţeanu, alături de care a câştigat locul 3 la Eurovison 2010, a participat la campusul de compoziţie „Songfarm" din Suedia. Printre colegii prezenţi la aceasta experienţă s-au numărat compozitori de top din Scandinavia. În prima zi, Ovi a colaborat cu Thomas Gison (pe care l-a învins anul trecut la Eurovision - el clasându-se pe locul 4 cu piesa Danemarcei „In a Moment Like This"). Împreună au scris o piesa foarte reuşită, cu mari şanse să facă o surpriză frumoasă la Eurovision 2012. A mai colaborat şi cu Erik Faber, cunoscut cantautor norvegian, Pentru România, Ovi va pregăti şi un showcase, acompaniat de trupa sa „The Vagabonds" + invitaţi surpriză. Tot în toamnă va fi lansat oficial şi noul single al duetului Paula Seling & Ovi – „Fuel to the Flame" – care certifică, de fapt, continuarea colaborării celor doi, în paralel cu proiectele solo ale fiecăruia.

Alexandra Ungureanu & Crush - A la Française. După ce piesa „I need you more" a devenit hit în România, ea a traversat graniţele spre mai multe ţări europene. Franţa, un teritoriu celebru pentru reticenţa la străini, s-a îndrăgostit de melodie în aşa măsură încât a adoptat-o de-a dreptul, oferindu-i un featuring cu Leslie. Cântăreaţa este renumită, vocea sa caldă şi aerul picant pe care îl aduc influenţele asiatice şi africane transformând-o într-unul dintre cele mai interesante subiecte de colaborare. Alexandra, Radu şi Sorin s-au întors de la Paris, acolo unde au filmat videoclipul pentru varianta franceză a piesei.

Amna - locul I în Polonia. Iată că după celebra sa despărţire de ursuleţul de pluş, povestită în videoclipul piesei „Tell me Why", surprizele plăcute încep să apară una după alta pentru Amna. Artista s-a aflat pe prima poziţie a celui mai mare top radio din Polonia, Eska Radio, depăşind artişti ce dau tonul în muzica de gen – de la Rihanna şi Jennifer Lopez la ATB. Ca succesul să fie sărbătorit ca la carte, Amna a fost invitată să cânte la festivalul 'Hity na Czasie 2011', organizat de acelaşi post de radio.

"Telephone" – cel mai nou single semnat **ANDRA.** "Telephone" vine după hit-ul "Something New", care şi în prezent este difuzat în alte teritorii precum: Israel, Germania, Austria, Elvetia, Italia, Vatican, San Marino, Canada, Franţa, Monaco, s.a.

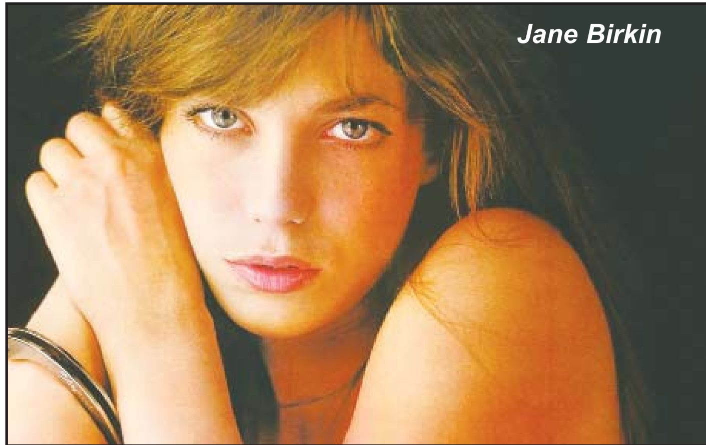
Class – „Painter of my soul". Cu un look fresh şi natural, CLASS a lansat un nou single, „Painter of my Soul". Piesa este o compoziţie a întregii trupe, adică a Mihaelei, a lui Florin, Vlad şi WiseNoize şi spune o poveste de dragoste, pe ritmuri electrizante de club şi sound-uri noi, emanând în anumite pasaje o aromă de melancolie. După ce single-ul anterior a devenit hit nu numai în România, ci şi în Europa, staţionând săptămâni la rând în Top 10 pe unul dintre cele mai mari radiouri din Italia, CLASS sunt pregătiţi să picteze sufletele şi zâmbetele tuturor petrecăreţilor în culorile iubirii.

Fly Project. După ce au vizitat cele mai mari oraşe ale lumii cântând imnuri dance ca „Mandala" sau „Raisa", iată ca Fly Project au vizitat şi Albania. Trei oraşe, Tirana, Vlora şi Velipoje, trei cluburi pline până la refuz de petrecăreţi pregătiţi să le scandeze versurile până în zori, hit după hit, sute de poze şi mii de zâmbete – aşa a arătat turneul Dan şi Tudor, cei doi protagonişti ai proiectului. Cea mai nouă piesa a trupei, Goodbye, a devenit deja super hit şi în Albania, după ce numai pe internet a adunat peste 10 milioane de vizualizări.

Mondo pop

Mihai ANTON

Jane Birkin. O adevărată legendă a muzicii şi a cinematografiei va concerta în premieră în România pe 13 noiembrie, la Sala Palatului din Bucureşti, în cadrul unui spectacol ce va include cele mai cunoscute piese din

Jane Birkin

repertoriul lui Serge Gainsbourg. **Jane** a atras atenţia publicului şi criticilor cu rolul din *"Blow-up"*, film regizat de **Michelangelo Antonioni**. În acelaşi an l-a întâlnit pe **Serge Gainsbourg**, alături de care a trăit o frumoasă poveste de dragoste timp de 13 ani. Compozitor, solist, actor şi regizor, **Serge Gainsbourg** are peste 30 de albume şi coloane sonore pentru peste 40 de filme. In anul 1969 **Serge Gainsbourg** şi **Jane Birkin** au lansat ***"Je t'aime...moi non plus"***, melodia născând numeroase controverse, fiind chiar interzisă în ţări precum Spania, Italia, Elveţia sau Olanda, datorită conţinutului sexual explicit. Anul 1973 marchează lansarea primului material solo al artistei, compus de **Gainsbourg** şi intitulat ***"Di Doo Dah"***, urmat doi ani mai târziu de albumul ***"Lolita Go Home"***. După moartea lui **Serge Gainsbourg**, artista a decis să renunţe la cariera muzicală pentru câţiva ani. A revenit în 1998, cu materialul "***A la légère***". Anul acesta, **Jane Birkin** a pornit într-un nou turneu internaţional, ce va include ţări din America şi Europa.

CALENDAR CONCERTE importante în 2011: Ten Years After - 23 octombrie 2011, Sala Palatului; **Pat Metheny Trio** – 25 octombrie 2011, Sala Palatului; **Arturo Sandoval** - *"From Havana with love"* - 9 Noiembrie 2011, Sala Palatului; **The Manhattan Transfer** - 11 noiembrie, Sala Palatului; **U.D.O. – *Rev Raptor Tour*** – 17 noiembrie 2011, The Silver Church Club, Bucureşti; **ANOUAR BRAHEM** - 19 noiembrie 2011, Sala Radio Mihail Jora; **Colibri** – Concert Aniversar 19 ani - 25 noiembrie 2011, Sala Palatului; **Salvatore Adamo** - 10 decembrie 2011, Sala Palatului; **Demis Roussos** - 20 decembrie 2011, Sala Palatului.

FLO RIDA revine cu noul său single, 'Good Feeling', produs de Dr. Luke, după succesul răsunător al celor mai recente piese ale lui Flo Rida, 'Club Can't Handle Me (feat. David Guetta)', 'Who Dat Girl (feat. Akon)' şi 'Turn Around (5,4,3,2,1)'. Rapper-ul din Miami a intrat în lumea muzicală în anul 2007, cu hit-ul 'Low (feat. T-Pain)', de pe albumul sau de debut, 'Mail on Sunday'. Piesa se numără printre cele mai de succes din ultima decadă, cu vânzaari ce depăşesc 11 milioane de download-uri în întreaga lume, inscriindu-se astfel în Cartea Recordurilor în 2008, pentru cea mai bună vânzare din Statele Unite.

ED SHEERAN, noua senzaţie a scenei urbane din Marea Britanie. Începând cu vârsta de 16 ani, Ed a traversat continente concertând şi vânzând peste 10 000 de CD-uri, După mai multe colaborări cu unele dintre cele mai funky nume de pe scena urbană britanică, cântăreţul a lansat, la numai 19 ani, EP-ul 'No 5 Collaboration'. Ed a semnat cu Atlantic Records, lansând single-ul 'The A-Team'. Acesta a pătruns direct pe poziţia numărul 3 a topului Britanic, iar în curând urmează să se lanseze noul său single, 'You Need Me'.

POVESTEA LUI RONNIE JAMES DIO: "MIGHTIER THAN THE SWORD". Tragedia a fost imensă pentru comunitatea rock din întreaga lume, atunci când, pe 16 mai 2010, Ronnie James Dio a trecut în nefiinţă Universal Music prezintă The Ronnie James Dio Story: Mightier Than The Sword, o colecţie de 2 CD-uri ce sărbătoreşte peste 3 decenii de muzică ale unuia dintre cei mai mari vocalişti din întreaga istorie hard rock şi heavy metal. Ca solist vocal al unor giganţi ai muzicii rock precum Rainbow sau Black Sabbath, dar şi ca front-man al propriei trupe pentru mai bine de trei decenii, Dio a creat unele dintre cele mai definitorii şi respectate piese ale genului. Cele două piese care încheie ***Ronnie James Dio Story: Mightier Than The Sword*** au fost înregistrate în timpul celei de-a două reuniuni cu colegii de la Black Sabbath.

MASTODON. Formaţia de metal progresiv din Atlanta va lansa noul album 'The Hunter' în toamnă. Fondată în 1999, Mastodon s-a remarcat prin patru albume ce au extins graniţele genului cu o instrumentaţie aparte. Cel de-al doilea material, intitulat 'Leviathan', a fost declarat cel mai important album al decadei de către Radioul Public Naţional din Statele Unite. Conceptul se inspiră din nuvela 'Moby Dick' a lui Herman Melville.

Björk

BJÖRK anunţă Biophilia, proiectul ei interdisciplinar cel mai ambiţios de până acum. Biophilia este un proiect multimedia ce cuprinde un album de studio, aplicaţii, un nou site, instrumente muzicale personalizate, reprezentaţii live şi seminarii educaţionale. Björk a colaborat cu dezvoltatori de aplicaţii, oameni de ştiinţă, scriitori, inventatori, muzicieni şi producători de instrumente muzicale pentru a crea o explorare multimedia unică.

Albumele de catalog ale trupei **INXS**, una dintre cele mai populare formaţii din ultimii 25 de ani, vor fi relansate de Universal Music Group, De la formarea trupei, în Australia în 1977, **INXS** a lansat pe piaţă albume ce s-au vândut în peste 30 de milioane de exemplare în întreaga lume, a avut şase albume de Top 10 în Marea Britanie, cinci albume de Top 20 în Statele Unite Ale Americii şi 33 de hit-uri în ţara lor natală.

WHITESNAKE - Forevermore este cel de-al unsprezecelea album de studio semnat de Whitesnake, Materialul va avea şi o ediţie pe vinyl, ediţia specială numită Snake Pack urmând să apară exclusiv în Anglia , augmentată cu două bonus live tracks, o revistă de 132 de pagini. Alături de David Coverdale pe acest material îi întâlnim şi pe membrii trupei: Dough Aldrich - chitară, Reb Beach - chitară şi backing vocals, Brian Ticky - tobe şi percuţie şi Michael Devin - bass şi backing vocals.

Marcel Dragomir

Octavian URSULESCU

Consacrăm portretul componistic din numărul de față recentului câştigător al Trofeului festivalului de la Mamaia, Marcel Dragomir, cu atât mai mult cu cât pe 30 octombrie împlineşte 67 de ani! S-a născut la Câmpina şi, după terminarea Liceului de muzică (a studiat clarinetul), a urmat cursurile Conservatorului, absolvit în 1971. Între 1971-1983 a predat clarinetul şi saxofonul la Şcoala populară de artă, iar din 1996-şi canto. A fost redactor la Radio România şi realizator la TVRM. A lansat primele sale compoziții în perioada când activa în cadrul formației Modern Grup, Marcel Năvală dând viață melodiei "Seara", pe versuri de Octavian Goga. La festivalul "Club A" de la Sala Palatului din 1969 formația a impus aşa-numitul stil "mido". Prima sa compoziție aprobată oficial a fost "N-aştepta", în 1972, cântată de Aurelian Andreescu. Au urmat "Adolescenții", "Nu vreau să-mi dai infinitul", "Când băieții ne privesc", "Joc de neuitat", "Trebuie să crezi în iubire", "Un albastru infinit", "De n-ai fi tu", "Greu de ghicit", "Vis omenesc", "Lumea, poarta marelui vis", "Inscripție pe un tablou", "De iubire", "Cântec fără nume", "Un miracol neştiut", "Gândiți-vă, oameni!", "Teatrul de păpuşi", "Darul copiilor", "Pentru tine, draga mea", "Ce frumos zâmbeşte marea", "Adu-mi clipa de lumină", "Mă rog", "Numai lângă tine", "Câte speranțe", "La revedere", "Toți tinerii visează pacea-n lume", "Un pământ al tuturor", "Întrebări", "Cerul este mai albastru", "Țării mele", "Frescă", "Un cântec nou"... A scris muzica pentru câteva spectacole de revistă, dar este înainte de toate un adevărat "hit maker", un creator de şlagăre cu linie melodică inconfundabilă, pe care le reții şi le fredonezi cu mare plăcere. Firesc, am spune, pentru acest campion al popularității recunoaşterile au venit rapid, inclusiv pe plan internațional: prima distincție a fost în 1973, la "Tele-Top", cu "Toate verile" (Aurel Neamțu), după care au urmat Premiul tinereții la Mamaia în 1974 ("Adolescenții"-Mihai Constantinescu), premiul UCMR în 1979, premiul special al juriului la Sopot, în Polonia, tot în 1979 (Mirabela Dauer, cu "Teatrul de păpuşi" şi "Darul copiilor", lucrări apreciate de marele Czeslaw Niemen), aceeaşi distincție la festivalul "Oamenii şi marea" de la Rostock, Germania, în 1980 (cu "Ce frumos zâmbeşte marea"-Doina Limbăşanu), Marele Premiu la festivalul "Inter-schlager" de la Moscova (cu "Pentru tine, draga mea"), laureat la Bratislava, Cehoslovacia, în 1982, cu "Numai lângă tine" (Angela Similea), premii la festivalurile "Melodii" din 1981, 1982, 1983, în 1982 fiind distins şi cu un premiu pentru orchestrație. De altfel, la "Melodii 86" a fost premiat pentru minunatul său cântec "Te-am căutat", interpretat chiar de el! Nu ne-am propus să facem aici o listă exhaustivă a titlurilor sale de succes, ar fi imposibil să alegem doar câteva dintre cele peste 400 de creații distinse cu mai bine de 80 de premii. În micul său apartament, în care de altfel nici n-ar avea loc, nu păstrează aproape nici un trofeu, nici măcar... obiectele câştigate la concursul TVR "Şlagăre în devenire"! Şi totuşi ne încumetăm să facem o radiografie a celor mai importante succese ale sale, pentru a vă putea da seama ce comoară este creația lui Marcel Dragomir. În 1992 a obținut premiul 3 la festivalul internațional "Bucureşti '92", cu melodia "E bine, bine", cântată de Mirabela Dauer. În 1993 triumfă cu "O iubire imposibilă" (Elena Cîrstea) la concursul TV "3 din 10 pentru un show", iar melodia "Vorbe, vorbe" se bucură de un mare succes la emisiunea TVR a Marinei Almăşan-Socaciu, "Ceaiul de la ora 5". Dar am sărit puțin "peste rând", fiind cât pe-aci să uităm piesele de neuitat cu care a cucerit premii la un concurs pe care din păcate TVR l-a "îngropat" nejustificat (dar de ce să ne mirăm? La fel a făcut şi cu "Steaua fără nume"!), "Şlagăre în devenire": "Mă rog" (Angela Similea)-1980, "Darul copiilor" (Mirabela Dauer)-1981, "Mai rămâi şi nu pleca, iubirea mea!" (Aura Urziceanu)-1987... Probabil că nimeni nu a compus atât de inspirat pentru Angela Similea, pe care o considerăm interpreta sa "fetiş": aproape tot ce s-a născut din colaborarea lor a devenit un mare succes de public. "Când băieții ne privesc" (1974), "Nu vreau să-mi dai infinitul", "Un albastru infinit" (1976), "E mare lucru să fii om" (1983), "Împreună vom învinge" (1984), "Trenul galben fără cai" (1985)... Pentru a vă face o imagine despre popularitatea uriaşă a cântecelor sale în deceniul 8 al secolului trecut, notați că în 1975, la preselecția de la Brăila pentru concursul "Steaua fără nume", din 90 de candidați, 82 au dat viață unor creații semnate Marcel Dragomir! Dar să nu vă închipuiți că marele public a îndrăgit doar piesele sale cântate de Angela Similea; am citat mai sus deja câteva titluri în alte colaborări, la ele adăugăm şi "Ce vrei tu, mare albastră?" (Marina Voica), "Tu eşti tot ce mă uimeşte" (Cornel Constantiniu), "Orice zi din viața mea" (Mirabela Dauer), "Orice femeie" (Mihaela Mihai), iar în 1988 l-a relansat la Mamaia pe Doru Tufiş. N-a pregetat nici o clipă să întindă o mână tinerilor solişti (să nu uităm că fiul său Rareş a fost unul din artiştii de bază din primul sezon "Şcoala vedetelor", realizator Titus Munteanu), pe care i-a ajutat să cucerească premii cu compozițiile sale: Daniela Răduică, Ramona Oțelea, Dana Dobre, Irina Purcărea, neuitând-o pe Andreea Olariu, cu care a cucerit anul acesta Trofeul la Mamaia. Cu siguranță însă că pentru mulți Marcel Dragomir este autorul inegalabilului şlagăr "Să mori de dragoste rănită" (versuri Aurel Storin), premii I la Mamaia în 1995 şi 1996, precum şi titlul de "Cea mai frumoasă melodie de dragoste a secolului XX", în ancheta TVR, piesă în care Angela Similea a pus durere, disperare, speranță, credință, fervoare şi tulburător dramatism.

În ciuda atâtor succese, compozitorul a avut şi are numeroase mâhniri, legate de cesionarea drepturilor sale de autor sau de faptul că a aflat cu stupoare că o casă de discuri susține a deține drepturile sale de autor, deşi el nu a înregistrat niciodată acolo! Din fericire, Trofeul de la Mamaia 2011 şi primirea călduroasă făcută de public la recentul festival internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia, unde a fost în juriu, i-au reconfirmat lui Marcel Dragomir faptul că este unul dintre cei mai iubiți compozitori ai noştri. La mulți ani, Maestre!

Trebuie să crezi în iubire

Versuri: Eugen Rotaru

Muzica: Marcel Dragomir

Rubato

Cli-pe de-n-do-ia-lă Te cu-prind pe ne-gân-di-te Și-n iu-bi-re te a-jung

Gân-duri stau să ca-dă Să se sfar-me Și când dru-mu-ți pa-re lung Să strângi în

Soul lent

zori cu-loa-rea Al-bas-tru-lui din flori. Spe-ran-ță pen-tru vi-se Să strângi a-de-se-ori...

-bind căl-du-ra Din soa-re-le de mai Și-n cân-tec și-n cu-vin-te Doar i-ni-mii s-o dai...

Refren

Tre-bu-ie să crezi în iu-bi-re, Tre-bu-ie să strângi li-niș-tea, Tre-bu-ie să știi că a-e-vea Și vi-sul tău și do-rul tău e-xis-tă un-de-va

Tre-bu-ie să crezi în iu-bi-re Tre-bu-ie de-par-te s-a-jungi La-cri-ma de ne-fe-ri-ci-re

Din toam-ne-le și ier-ni-le prea lungi

2. Să strângi zâm-

Dal 𝄋 al 𝄌 e poi la Coda 𝄌

Coda

Și vi-sul tău și do-rul tău e-xis-tă un-de-va...

Pentru cor - după **Coda**, **Refrenul** se va cânta de mai multe ori numai cu volta 1.

"Cabaret Bucureşti"

Oana GEORGESCU

Până la sfârşitul acestui an, Sala SAVOY a Teatrului de Revistă „Constantin Tănase" va găzdui o nouă premieră: un spectacol-concert intitulat "CABARET BUCUREŞTI" şi regizat de tânărul Cezar Ghioca, cel care a pus în scenă şi comedia muzicală „O Premieră Furtunoasă" (pentru muzica din acest spectacol, compozitorul Marius Ţeicu a fost premiat de Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România). "CABARET BUCUREŞTI" este un dialog muzical între Bucureştii de altă dată şi muzica de-acum, „o incursiune în timp, de la şlagărele româneşti ale perioadei interbelice – *„Coşarul", „Fetiţe dulci", „Suflet candriu", „În amurg", „Ce cauţi tu în viaţa mea"*, evergreen-uri şi succese româneşti şi internaţionale actuale, precum *„Când vine seara"*, *„Autumn leaves"*, *„C'est si bon"*, *„Sway with me"*, *„Since I Met You", „Oh, Marie"* sau *„Home"*. Soliştii Adrian Enache şi Sanda Ladoşi, alături de Alin Gheorghişan, Radu Ghencea, Mirela Boureanu-Vaida, Nicoleta Floroni şi Daniela Marin vor fi acompaniaţi de Orchestra Teatrului de Revistă „Constantin Tănase", dirijor şi orchestrator fiind compozitorul Dan Dimitriu. Scenografia este semnată de Ana Iulia Popov, iar coregrafia de inegalabilul Cornel Popovici. Spectacolul "CABARET BUCUREŞTI" va avea şi momente umoristice savuroase susţinute de actorii Liliana Mocanu, Cristian Simion, Nae Alexandru şi Oana Ghioca. (Foto: Dragoş Constantin)

Sanda Ladoşi

Adrian Enache

"Copiii şi magia muzicii"

Evelyn DOBRE

Spectacolul de muzică şi balet "Copiii şi magia muzicii" a marcat inaugurarea oficială a Sălii de Spectacole „Giuleşti" a OPEREI COMICE PENTRU COPII, dar şi debutul stagiunii 2011-2012. Colaborator apropiat al OPEREI COMICE, marea actriţă Stela Popescu a ţinut să fie prezentă la acest eveniment cu totul special, care reprezintă şi o recunoaştere a succeselor incontestabile obţinute pretutindeni de trupa de artişti şi de membrii întregii echipe conduse de Smaranda Oţeanu-Bunea, Directorul Fondator. Programul artistic a inclus fragmente din Baletul "Mirandolina" (regia şi coregrafia Mihai Babuşka), dar şi arii celebre din opere, operete, musical-uri, canzonete, momente de dans modern, clasic şi contemporan.

Stagiunea 2011 – 2012 a OPEREI COMICE PENTRU COPII a debutat în octombrie cu musicalul "Scufiţa Roşie", în regia Stelei Popescu. Vor urma premiera

Smaranda Oţeanu-Bunea şi Stela Popescu

Baletului de Buzunar "Cenuşăreasa", musicalul "Bărbierul din Sevilla", Baletul de Buzunar "Păpuşile Meşterului Coppelius", musicalurile "Farmacistul" şi "Piatra din casă" şi o nouă premieră, cu musicalul "Cazul Giuvaerului Albastru", programată în lunile mai şi iunie 2012. Aceste spectacole se joacă la Sala "Giuleşti", în fiecare luni şi marţi de la orele 10 şi 12. Remarcabil este gestul directorului fondator Smaranda Oţeanu – Bunea care a programat în fiecare seară de vineri spectacolul "Copiii şi magia muzicii", cu intrare liberă. Pe lângă soliştii Operei Comice pentru Copii, interpreţi şi dansatori, la succesul de casă al singurei instituţii culturale invitată să joace pe Broadway (scena celebrei săli "Town Hall" a găzduit musicalul "O noapte furtunoasă"), contribuie din plin cele patru minivedete Roberta, Bogdan, Teddy şi Ana. (Foto: **Lucian Curelariu**)

15 ani de "Dor românesc"

Octavian URSULESCU

O frumoasă aniversare: Ansamblul folcloric profesionist "Dor românesc" împlineşte 15 ani! După ce (efectele minunatului capitalism sălbatic!) fosta orchestră profesionistă "Bistriţa", ţinând de Sindicate, s-a desfiinţat, iată că în 1996 se naşte "Dor românesc", ţinând de Centrul judeţean pentru cultură Bistriţa-Năsăud. Paradoxal, deşi ţinuturile Bistriţei şi Năsăudului sunt cunoscute pentru uriaşul lor potenţial artistic, judeţul era printre puţinele din ţară fără un colectiv folcloric profesionist. După câteva încercări neizbutite, a venit ziua când s-au întâlnit Matilda Pascal Cojocăriţa, Ştefan Cigu şi Alexandru Pugna, nemulţumiţi că toate demersurile lor la Primărie şi Consiliul judeţean au eşuat. Cum interpretul Alexandru Pugna şi directorul postului de radio "Transilvania" aveau un proiect legat de editarea pe CD a valorosului folclor din Transilvania, şi-au dat seama că le lipseşte... orchestra. Din fericire, preşedintele C. J., Mircea David, s-a dovedit înţelegător şi s-a purces la edificarea noului ansamblu, după modelul colectivului "Crişana" din Oradea, numindu-se iniţial "Dor transilvan". Dar în 2004 numele a devenit "Dor românesc", prin decizia unei instanţe, legată de numele identic al unei formaţii din Cluj-Napoca. Cum la început vedetele locale, neîncrezătoare, nu au avut curaj să se angajeze, renunţând la contractele lor, începutul a fost dificil. Prima formulă a ansamblului îi includea pe Matilda Pascal Cojocăriţa, Elena Roizen, Florentina şi Petre Giurgi, Alexandru Pugna, dirijor fiind Ştefan Cigu, iar regizor Gavril Ţărmure. Cigu, Cojocăriţa şi Pugna au alcătuit de altfel nucleul de conducere. Vicisitudini uriaşe şi în ce priveşte sediul, ansamblul mutându-se de colo-colo: la început în actualul spaţiu al Direcţiei judeţene pentru ocuparea forţei de muncă, apoi într-o cămăruţă la Şcoala specială "Sfânta Maria" şi, în cele din urmă, într-o sală la fel de necorespunzătoare, la Muzeul judeţean. Abia în 2002 lucrurile au început să intre în normal, când noul preşedinte al C. J., prof. Gheorghe Marinescu, a decis unificarea a trei instituţii culturale (Centrul judeţean pentru valorificarea, conservarea şi promovarea culturii tradiţionale, Şcoala populară de artă şi Ansamblul folcloric "Dor transilvan") într-una singură, Centrul judeţean pentru cultură Bistriţa-Năsăud. Sub "bagheta" directorului Nicolae Gălăţean ansamblul devine tot mai puternic, având numeroase apariţii TV. Înafara celor amintiţi mai sus, aici au activat soliştii Domnica Dologa, Mirela Petruş, Ioan Dordoi, Nicolae Cioanca, Anuţa Motofelia, Felix Gălan, Cristina Retegan, ioachim Spîn, Veronica Bălan, sub conducerea dirijorului Ştefan Cigu. Vedetele autentice ale ansamblului sunt, indiscutabil, Matilda Pascal-Cojocăriţa şi soţul ei, Ştefan Cigu; de altfel, fiii lor, violoniştii Horaţiu Cigu şi Alin Cojocăriţa, s-au distins în orchestră prin prestaţiile lor remarcabile. Repertoriul ansamblului "Dor românesc", devenit o adevărată emblemă strălucitoare a judeţului, include atât piese din zona Bistriţa-Năsăud, cât şi din alte zone ale ţării. Succesul a fost consolidat de către noul preşedinte al C. J., Liviu Mihai Rusu, care sprijină permanent preocupările artistice din judeţ, precum şi de Florin Vasile Şomlea, director al Centrului judeţean pentru cultură.

Matilda Pascal Cojocăriţa , Ştefan Cigu

"Din Bistriţa-n Năsăud/ Mândre cântece s-aud...". La 15 ani de la înfiinţare, Ansamblul folcloric profesionist "Dor românesc" reprezintă un reper de ţinută în peisajul muzicii populare româneşti!

Succes românesc în Italia

Anca PURDEA

Iată că sunt destui români care merg în Italia pentru a oferi peninsularilor o imagine reală a poporului nostru! De curând, membrii Asociației culturale de muzică, teatru şi film pentru copii "Rolfilm" s-au întors în bagaje cu câteva premii de la festivalul internațional "Orfeo in Italy". "Art Center Karnolski" a organizat acest festival la Lido di Jesolo, celebra stațiune de la Marea Adriatică, din splendida lagună venețiană. Ne aducem aminte cu nostalgie că pe vremuri bulgarii aveau un festival de muzică uşoară faimos, "Orfeul de aur", dar şi la ei lucrurile bune dispar, ca la noi "Cerbul de aur"... Aici, în Italia, copii din Suedia, Danemarca, România, Malta, Elveția, Bulgaria, Polonia, Rusia, Ucraina s-au întâlnit, s-au împrietenit, au cântat, au dansat împreună şi au trimis către cer, cu un balon uriaş, mesajele lor de pace şi dragoste pentru tot ce e frumos şi bun. Oare oamenii mari care fac numai rele, nenorociri şi războaie n-au copii? Sau, mai bine zis, n-au fost şi ei cândva copii?

DRA-cool-A

Art Center "Karnolsky"
Premia con
DIPLOMA
per
L'ARRANGIAMENTO VOCALE
PIU' IMPRESSIONANTE
DRA-Cool-A
Romania
Festival Internazionale delle Arti
ORFEO IN ITALIA 2011
Lido di Jesolo
ITALIA
Art Center "Karnolsky"

A fost un festival extrem de puternic, cu voci de calibru. În aceste condiții cu atât mai meritorie a fost comportarea reprezentanților României. Trupa "DRA-Cool-A" (ce idee genială de nume, DRA fiind inițialele componentelor!) a cucerit două premii: premiul I de Interpretare, la categoria de vârstă 14-16 ani, şi Diploma specială pentru cel mai reuşit aranjament vocal ("L'arrangiamento vocale più impressionante"). Fetele au interpretat două compoziții ale lui Dumitru Lupu, "Hai, cântă pădure!" şi "Torno da te mare azzuro" (versiune italiană a marelui său hit "Mă-ntorc la tine, mare albastră"), fiind apreciate pentru originalitate. La finalul festivalului toți cei prezenți fredonau "Torna da te mare azzuro"! Mai mulți dintre membrii asociației "Rolfilm" au fost premiați, dar fireşte se cuvine să vă facem cunoştință cu cele trei "draculine". Dumitrana Teodora Lupu (fiica interpretei Ileana Şipoteanu şi a compozitorului Dumitru Lupu) este elevă în clasa a X-a la Colegiul Pedagogic "Constantin Brătescu" din Constanța; Raluca Enăşoiu tot în clasa a X-a, dar la Colegiul național "Gib Mihăescu" din Drăgăşani; Anastasia Croitorescu – elevă în clasa a IX-a la Colegiul național "Carol I" din Craiova. Cu siguranță toate trei vor apărea în următorul film muzical al lui Dumitru Lupu!

Sărbătoare românească

Marius GHERMAN

Există un specific al sărbătorilor artistice româneşti pe care dacă-l cunoşti şi-l respecți succesul este asigurat. Şi nu sunt mulți oameni în țară mai familiarizați cu organizarea de mari evenimente muzicale ca soții Lili şi Eugen Ungureanu, din Oneşti. Am scris nu o dată despre lansările de CD-uri pentru cei mici ale casei lor de producție, Electrostar, unde se cânta numai muzică românească. De câtva timp, Eugen, cunoscut compozitor, interpret, textier, regizor muzical, fost realizator radio, are propria sa emisiune la TV Favorit, "Ora veseliei", iar DJ Lili, la rândul ei posesoarea unei voci frumoase, în manieră Angela Similea, continuă să fie animatoare de evenimente artistice. Cei doi au avut cu puțină vreme în urmă o idee genială: filmarea, pentru emisiunea lor, a unei vechi tradiții româneşti, şi anume "Nunta de argint"! Şi dacă tot era să fie, au devenit şi personajele principale, cu atât mai mult cu cât împlinesc 25 de ani de căsnicie şi au o familie minunată, cu trei fete! Zis şi făcut, totul a fost pus la cale, invitațiile artistice au fost lansate, iar naşii, Constanța şi Ion Ciupilan, admirabili oameni de afaceri din Huşi, persoane de mare generozitate (au cununat de 21 de ori şi botezat de 32!), au găzduit tot alaiul TV în propriul hotel. Pentru că înafara echipei de

cu Nicolae Botgros

filmare de la TV Favorit a venit şi cunoscutul Cove de la Kanal D, care a introdus evenimentul în concursul televizat al popularului post. Iar victoria nu are cum să scape, opinăm, familiilor Ungureanu şi Ciupilan, pentru că întreaga seară a fost la mare înălţime, dominată fiind de personalitatea uriaşă a celor mai importante nume ale vieţii artistice din Republica Moldova: marea vedetă a muzicii uşoare Ion Suruceanu (prieten de-o viaţă cu Dan Spătaru, el ne-a reamintit şi câteva şlagăre ale acestuia) şi orchestra "Lăutarii", dirijată de violonistul Nicolae Botgros. N-a lipsit marea speranţă a muzicii uşoare româneşti, Diana Prepeliţă (DYA) din Iaşi, în palmaresul căreia figurează Trofeul festivalului internaţional "Ti amo" de la Oneşti, cucerit cu compoziţia lui Eugen Ungureanu, "Înger alb"; DYA a strălucit anul acesta pe scena festivalurilor "George Grigoriu" (Brăila), "Dan Spătaru" (Medgidia), Mamaia şi a apărut pe coperta revistelor "Sănătatea noastră" şi "Rebus". Evident, Eugen Ungureanu ne-a reamintit câteva din piesele sale de mare succes: după ce a deschis cu "Hai noroc şi bună seara", a continuat cu "Cât de iubesc", "Da, da, da", "Tu eşti cea mai frumoasă". Ne-am reîntâlnit cu mare bucurie cu valoroşii muzicieni ieşeni Giovanna Georgescu şi Paul Babici, lideri ai formaţiei "Studio"; ei au dedicat celor doi o piesă în primă audiţie, "Tango de-o viaţă". Între cei care s-au perindat pe scenă s-au numărat saxofonistul Marius Bogdan din Iaşi, soliştii Mitică Haidău (Iaşi), Florin Popa (Oneşti), Nela Duhu (Mînăstirea Caşin), mezzosoprana Gianina Ribana Creţu din Iaşi, Celina Gherghelaş din Botoşani. Până dimineaţă s-a cântat şi s-a dansat, i s-a cântat "La mulţi ani!" şi viceprimarului Nicu Ciupilan, într-un cuvânt a fost o atmosferă tipic românească, de veselie şi antren. Să vedem acum emisiunile de la TV Favorit şi Kanal D!

cu Ion Suruceanu

Star-uri moldave

Mihai CHIHER

Vom scrie mereu cu plăcere de acei artişti cu o activitate deosebită, îndeosebi în provincie, unde, datorită crizei, sponsorii şi susţinătorii proiectelor muzicale sunt mult mai puţini decât în Capitală. Un asemenea neobosit promotor este, la Iaşi, cantautorul Cristian Simionică, ale cărui şlagăre sunt cunoscute iubitorilor genului. Practic, după dispariţia muzicianului de excepţie Titel Popovici, el este cam singurul care se zbate la Iaşi, fiindcă în "Capitala culturală a Moldovei" nu mai are loc de multă vreme nici un festival de muzică uşoară de anvergură naţională şi este păcat, fiindcă de pe acele meleaguri a plecat, între altele, Mădălina Lefter, vocea de excepţie care uimeşte în prezent Italia. "Încălzirea" pentru sezonul de toamnă a fost făcută pe 17 septembrie, printr-un mare spectacol în Piaţa Unirii din Iaşi – o acţiune a Primăriei împreună cu RATP, pentru "Săptămâna mobilităţii". Înafara lui Cristian a cântat ca de obicei fetiţa sa-minune, Maria-Sabina, care a entuziasmat publicul cu melodiile "Scufiţa Roşie", "Sunt copil" şi "Vis american" (asta ar merge când s-o inaugura baza de la Deveselu!), alte prezenţe notabile fiind cele ale trupei de teatru "Înşir-te mărgărite" şi ale trupei de dans "Quasar", de la Casa de cultură a studenţilor. Dar pentru Maria-Sabina deschiderea "stagiunii" a avut loc în prima zi de şcoală, cu emoţiile de rigoare, fiindcă este elevă în clasa... I (A!) la Şcoala "Ionel Teodoreanu". În faţa publicului numeros (elevi, părinţi, bunici) care a făcut neîncăpătoare curtea şcolii, Maria-Sabina a evoluat ca o adevărată vedetă, spre bucuria şi mândria directoarei Silviana Loghin şi a învăţătoarei Elena Gheorghică. Coincidenţă tulburătoare, "Sabi" şi învăţătoarea sa sunt născute amândouă pe 3 mai (zodia Taurului), poate tocmai de aceea între ele există o afinitate specială.

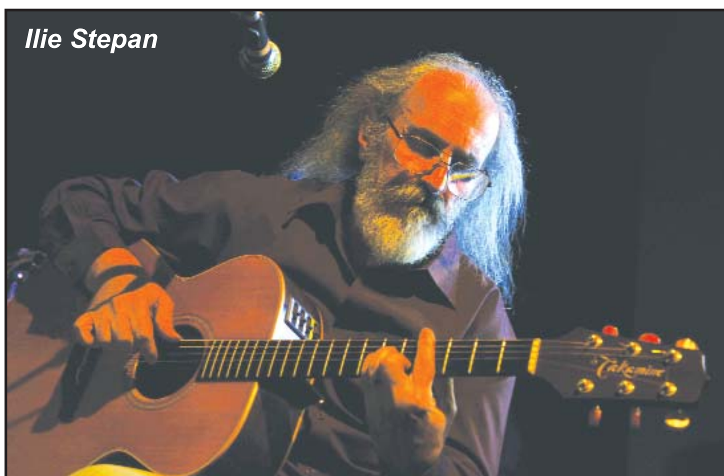

Următoarea mare realizare a fost pe 9 octombrie, în cadrul "Zilelor Iaşilor". Este vorba de un super-show alăturând valori din toate genurile artistice: cunoscutul interpret de muzică populară Ştefan Deaconiţă, solista de muzică uşoară Ana-Maria Covrig din Galaţi, 12 ani (cu un palmares impresionant în ţară, dar şi în Italia), elevele lui Simionică, surorile Sandra (colegă de clasă cu Sabina) şi Delia Pascaru, grupul "Dinamic" de la Palatul copiilor din Iaşi, instruit de prof. Lucia Negară (cu patru atractive momente dansante – country, ţigănesc, modern, oriental). Sonorizarea, profesională, a fost asigurată de DJ Tibi. Nu mai este nevoie să precizăm că atracţia principală a spectacolului a constat în cele două reprize susţinute de Cristian Simionică, plus recitalul de patru cântece ale Sabinei (inclusiv "Ministarul din cartier", compoziţia lui Simionică distinsă cu premiul I la festivalul internaţional "Ti amo", în interpretarea Crinei Surdu), dintre care cunoscutul "Micuţa Maria" cântat în duet cu "tati". Toată şcoala "Ionel Teodoreanu" a fost acolo pentru a le susţine pe colegele lor Maria-Sabina Simionică şi Sandra Pascaru. Pe superbul afiş al spectacolului "Cristian Simionică şi invitaţii săi", realizat de Dorin Iacob, la loc de cinste apar partenerii media: cotidianele "Ultima oră" şi "Flacăra Iaşului", revista "Actualitatea muzicală", Radio Enigma România. Spuneam în deschiderea articolului că sunt tot mai puţini oamenii de bine dispuşi să ajute arta. În cazul spectacolului amintit, găzduit de Grădina Copou, susţinerea a venit din partea patronilor restaurantului "Lord Gust", soţii Elena şi Haralambie Irimia, gest care îi onorează.

Stepan Project… remix!

Doru IONESCU

A fost la un moment dat, prin anii ’90, de la MTV citire, o adevărată vogă a concertelor unplugged (citeşte acustice). Anii au trecut, dar ceva a rămas: destule grupuri şi artişti apelează şi la această formă de expresie pentru a găsi (încă) un drum spre melomanii vizaţi. De obicei foarte electrici, instrumentiştii rock găsesc valenţe noi compoziţiilor. În cazul Stepan Project, lucrurile sunt mult mai nuanţate. Pe de o parte datorită pionieratului acustic (în grupul folk Pro Musica din primii ani ’70) cu lucrări deopotrivă simple şi complexe al celor doi veterani, chitariştii Ilie Stepan şi Dixie Krauser – e clar că acusticul, chitara rece a rămas dintotdeauna în ei. Nici Horea Crişovan, chitarist nouăzecist în toate sensurile termenului, nu e departe de a rezona acustic în sânge.

Ilie Stepan

Pe de altă parte, mai multe dintre compoziţiile lansate din 1996 încoace (destul de electrificate şi calculatorizate, aparent) de « jucăria de studio » foarte serioasă a neobositului muzician de primă mână Ilie Stepan sunt formatate în sine pe calapodul acustic. Ideile se împletesc osmotic cu interpretarea care nu abuzează de şaisprezecimi, iar senzaţia de familiar este de rangul aceleia din « Friday Night in San Francisco ». Muzică şi atmosferă, cine a cerut altceva? Un soul pe româneşte, adică suflet.

29 septembrie 2011, la Palatul Administrativ Timişoara, melomanii de toate vârstele au asistat la un eveniment de zile mari! Dincolo de lansarea cărţii « Club A – 42 de ani, Muzica tinereţii tale », evenimentul principal a fost constituit de lansarea unui DVD Stepan Project într-o componenţă cvasiacustică (adică Ilie Stepan, Dixie Krauser, Horea Crişovan şi... colaboratorii lor) intitulat « Live în Timişoara - după 20 de ani ». O avanpremieră, într-un fel, la triplul CD la care Ilie Stepan lucrează de 10 ani, dar şi o refacere a concertului din video... cu forţe proaspete dar consacrate (colegi din Pro Musica, grupul care peste un an împlineşte 40 de ani de la constituire!).

Aşadar, au urcat din nou împreună pe scena unei săli admirabil amenajate şi chitaristul Bujor Grigore Hariga, şi bateristul Vasile Dolga, şi percuţionistul şi solistul Mario Florescu. Iar după piese lansate în ultimii 15 ani de Stepan Project (« De toamnă... » sau « Eterna tranziţie ») şi coveruri cvasi unplugged după « Romanţa anonimului », Sting, The Doors, Eric Clapton, The Cream, The Eagles, cei şase cavaleri de două generaţii au reparcurs hituri ale anilor ’70 - ’80 - ’90 precum « Glossa », « Zările gri », « Proteul pasăre », « Şi dacă », culminând cu « Timişoara » cântată în picioare de întreaga asistenţă. Materialul DVD-ului (produs cu sprijinul Consiliului Judeţean Timiş) a devenit deja istorie, aşadar, cu veteranii refăcuţi în tot rock-ul, de fapt în toată muzica pe care au oferit-o în secvenţe superlative de-a lungul şi în momente importante ale istoriei lor. Şi a noastre ! Aşadar, între ediţiile speciale ale emisiunii « Remix » (repoziţionată de TVR Cultural în fiecare noapte de joi, de la ora 23, o dublă lansare... cu cântec! Un eveniment unic şi irepetabil marca Timişoara!

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Şef de producţie: Costin ASLAM
Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:
Pascal BENTOIU, Grigore CONSTANTINESCU, Cleopatra DAVID, Veturia DIMOFTACHE, Anca FLOREA, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Georgiana MIRICĂ, Doina MOGA, Diana NUŢEANU, Florin-Silviu URSULESCU

Pentru ediţia electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x

Caritabile

Dorin MANEA

Formaţia **Taxi** a susţinut în Jukebox Venue un concert caritabil pentru copilul Călin Ungureanu. Alături de Taxi, pe scena Jukebox au urcat băieţii de la „Compania 7” şi DAX, the Man With the Sax. Artiştii, apropiaţi ai grupului Taxi (Compania 7, la a doua colaborare cu trupa, după cea din deschiderea concertului Ali Campbell în România, şi Dax, prieten drag şi vechi colaborator al trupei), au dorit să cânte pentru Călin, care suferă de tetralogie fallot şi autism. Micuţul are nevoie urgent de o operaţie la inimă. Jukebox American Diner, prin Radu Florescu şi Rod Weinberg, a fost alături de iniţiativa Taxi, donând 2000 de lei.

Valentin Dinu a susţinut un recital în cadrul unui concert organizat de Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Prahova numit „Bucuriile toamnei”, dedicat copiilor şi adulţilor din unităţile aflate în structura instituţiei. Acest eveniment, organizat sub forma unei serbări câmpeneşti, s-a desfăşurat la Centrul din Puchenii Mari, sat Miroslăveşti. Evenimentul a reunit peste 150 de persoane beneficiare ale unităţilor de protecţie, care au susţinut un program artistic, au participat la concursuri (dans, imitaţie şi parada costumelor) şi au organizat o expoziţie cu lucrări artizanale realizate în cadrul centrelor.

